

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστάμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς ἐπὶ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεὶς παρασχὼν εἰς τὴν χώραν ὑπηρεσίαν, καὶ ὑ.δ. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς ἀνάγνωσμα ἄριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΤΗΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἑτησίᾳ δραχμὰς 100. Ἐξάμηνος δραχ. 55. Τρίμηνος δραχ. 30.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια διατμὴ 50.— Ἀμερικῆς δολλάρια 4.— Ἀγγλίας καὶ ὧλων ἓν γένει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.

Ἐξάμηνοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰουδῆποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 37ος

Ἐν Ἀθήναις, 11 Ἰανουαρίου 1930

Ἔτος 52ον.—Ἀριθ. 6

ΤΙ ΓΙΝΕΤΑΙ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

ΤΑ ΚΑΛΑ ΜΙΑΣ ΠΛΗΜΜΥΡΑΣ

Κάποιος εἶπε μιὰ φορὰ ὅτι ὁ καλὸς Θεὸς φρόντισε καὶ τοποθέτησε πλάϊ σὲ κάθε πόλιν κι' ἓνα ποτάμι, γιὰ νὰ ἐξυπηρετεῖ τοὺς κατοίκους τῆς Κι' ἡ νόστιμη αὐτὴ κουταμάρα ἔμεινε ἱστορικὴ. Γιὰτὶ βέβαια δὲν ἔβαλε ὁ καλὸς Θεὸς τὰ ποτάμια πλάϊ στὶς πόλεις, ἀλλὰ οἱ ἄνθρωποι — μὲ τὴ φώτιση βέβαια τοῦ Θεοῦ — πῆγαν καὶ βρῆκαν τὶς τοποθεσίες ἀπ' ὅπου περνοῦσαν ποτάμια κι' ἔχτισαν ἐκεῖ τὰ χωριά τους, ποὺ μεγαλώνοντας σιγά-σιγά γίνηκαν πόλεις. Ἔτσι τὸ Παρίσι εἶναι χτισμένο ἐπάνω στὸ Σηκουάνα καὶ τὸ Λονδῖνο ἐπάνω στὸν Τάμεση.

Τὰ δυὸ αὐτὰ ποτάμια, ἐκτὸς ἀπὸ τὶς ἄλλες εὐεργεσίες ποὺ παρέχουν στοὺς κατοίκους τῶν δύο μεγαλουπόλεων, ἐπιδρῶν τυχαίνει νὰ εἶναι μεγάλα καὶ «πλωτά», χρησιμεύουν πρὸ πάντων γιὰ συγκοινωνιακὸ μέσο τῶν πόλεων αὐτῶν μὲ τὴ θάλασσα. Ἀπὸ τὰ ποτάμια αὐτὰ περνοῦν τὰ πλοῖα, σὰν ἀπὸ ἓνα φυσικὸ δρόμο, ποὺ γιὰ τὸ φτιάξιμό του δὲ δούλεψε κανένας, οὔτε ξοδεύτηκε λεφτό.

Μὰ τὸ «ὕγρὸ στοιχεῖο» πάντα ἔχει τοὺς θυμούς του καὶ τὶς τρέλλες του. Κάθε τόσο, τὰ μεγάλα ποτάμια ξεχειλίζουν. πλημμυρίζουν καὶ κάνουν σωστὲς καταστροφὲς στὶς συνοικίες, ποὺ εἶναι χτισμένες πλάϊ στὶς ὄχθες τους. Τὰ νερά ὁρמוῦν στὶς αὐλές, στὰ σπίτια καὶ τὰ σκεπάζουν πολλὰς φορές ὡς τὶς στέγες! Τότε πιά εἶναι ἀληθινὴ δυστυχία γιὰ τοὺς φτωχοὺς πληθυσμούς, Κι' ὅμως αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι δὲν παύουν νὰ χαίρουν τὸ «ποτάμι τους», ἀπράλλαχτα ὅπως οἱ θαλασσινοὶ ἀγαποῦν τὴ θάλασσα, μὴ ὅλο ποὺ τοὺς ἔχει τυραννῆσει καὶ τοὺς ἔχει πάρει κι' ἀνθρώπους.

Δὲν εἶναι πολὺς καιρὸς, ποὺ ὁ Τάμεσης, τὸ μεγάλο ποτάμι ποὺ διασχίζει τὸ Λονδῖνο, ἔκαμε μιὰ τέτοια πλημμύρα. Τὰ νερά μπῆκαν καὶ μέσα στὰ χαμηλὰ σπίτια κι' ἔκαναν ζημιές. Εὐτυχῶς δὲν σηκώθηκαν πολὺ καὶ δὲν ἔφτα-

σαν νὰ σκεπάζουν τὰ σπίτια καὶ νὰ καταστρέψουν δολοκλήρες συνοικίες, ὅπως εἶχε γίνῃ κάποτε μὲ τὴν πλημμύρα τοῦ Σηκουάνα. Πάντα ὅμως ἡ θέση τῶν φτωχῶν ἀνθρώπων δὲν ἦταν καθόλου εὐχάριστη: νὰ μαζεύουν τὰ πράγματά τους, νὰ μὴν ἔχουν ποὺ νὰ πλαγιάσουν, νὰ βρίσκονται χωρὶς σπίτι!

Μέσα σ' αὐτὴ λοιπὸν τὴ δυστυχία καὶ

τὴ συμφορὰ, τὰ παιδιὰ τῶν Λονδρέζων βρῆκαν ἓναν τρόπο νὰ διασκεδάζουν. Τί κι' ἂν τὰ σπίτια ἦταν ἄνω κάτω καὶ τὰ νερά ἔμπαιναν μέσα; Στὸ δρόμο εἶχε σχηματισθεῖ ἓνα ποτάμι ρηχό, ἥσυχο, ἀκίνητο. Δὲν ἦταν ἓν' ἀληθινὸ δῶρο τοῦ Τάμεσης πρὸς τὰ παιδάκια, — παιδάκια ναυτικῶν καὶ βαρκάρηδων, ποὺ τ' ὄνειρό τους ἦταν νὰ ἔχουν δική τους

«Ὁ καπετάνιος εἶναι ὅλος χαρὰ καὶ περηφάνεια...» (Σελ. 62, στ. α'.)

βάρκα και να τη διευθύνουν; Ποῦ θὰ-δρισκαν τέτοια ευκαιρία και πὺς κατά-λγη «θάλασσα» γιὰ τὰ παιχιδία τους; Πῆραν λοιπὸν τὶς σκάφες, τὰ μπάνια, ὅ,τι ἄλλο βρῆκαν, τ' ἀρμάτωσαν, μπῆ-καν μέσα—και ἔγινε μὲν γιὰ τ' ἀνοιχτά!

Καθὼς τὰ βλέπετε στὴν εἰκόνα, εἶναι χαρούμενα κι' εὐτυχημένα. Τὸ ἀγορά-κι, ὁ καπετάνιος, εἶναι ὅλος χαρὰ και πε-ρηφάνεια γιὰ τὸ καράδι ποὺ διευθύνει. Τὸ κοριτσάκι, ἡ ναυτοπούλα του, εἶναι λιγάκι φοβισμένη και πιάνεται καλὰ νὰ μὴ χάσει τὴν ἰσορροπία της. Ἀλλὰ μ' ὅ-λο ποὺ φοβάται (ἔ, ὅλα τὰ κορίτσια δὲν εἶναι γεννημένα γιὰ νὰ γίνουν Μπουμ-πουλίνες!) ὥστόσο τὸ παιχιδί αὐτὸ τῆς ἀρέσει και τὴν εὐχαριστεῖ.

Μοῦ φαίνεται ἀλήθεια, πὺς ἂν ἔδλε-πε τὴν ὥραία αὐτὴ παιδικὴ εἰκόνα, (ποὺ εἶναι, σημειώστε, ἐκ τοῦ φυσικοῦ) ὁ κου-τὸς ἐκεῖνος, ποὺ εἶπε πὺς ὁ καλὸς Θεὸς ἔβαλε πλάι σὲ κάθε πόλη κι' ἕνα ποτά-μι, σίγουρα θάλεγε πάλι πὺς ὁ καλὸς Θεὸς κάνει καμμιὰ φορὰ και καμμιὰ πλημμύρα, γιὰ νὰ παίξουν τὰ καϊμένα τὰ παιδάκια!

ΠΕΤΡΟΣ ΠΥΡΓΩΤΟΣ

Ο ΓΙΟΣ ΤΟΥ ΒΑΡΚΑΡΗ

Τὸ ρολόι, ποὺ ἦταν κρεμασμένο στὸν τοῖχο τῆς καλύδας τοῦ μπάρμπα-Δημή-τρη, χτύπησε δυὸ μετὰ τὰ μεσάνυχτα. Ὁ κύρ-Δημήτρης ξύπνησε ἀμέσως. Ἐ-νας παράξενος κρότος τοῦ φάνηκε πὺς σίμωνε ὁλοένα στὴν καλύδα του.

— Τί νὰ τρέχει ἄραγε; σκέφθηκε, πολέμωντας νὰ σηκωθῇ.

Ἐκαμ' ἕνα κίνημα, ἀλλὰ ὁ δυστυχι-σμένος ἦταν παραλυτικὸς κι' ἔμεινε πάλι στὴν ἴδια θέση.

Μιὰ ἀχτίδα τοῦ φεγγαριοῦ γλύστρη-σε ἀπὸ τὴ χαραμάδα τοῦ παραθύρου κι' ὁ κύρ-Δημήτρης εἶδε τὸ γιό του τὸ Σέργιο ποὺ κοιμόταν ἤσυχα και βαθιά.

Ὡστόσο, ὁ κρότος σίμωνε και μεγάλωνε. Ἐρχόταν μαζί και μιὰ βουή, σὰ νὰ λυσσομανοῦσε ὠκεανὸς, σὰ νὰ σηκωνό-ταν ἀνεμοζάλη. Ὑστερα κάθε τόσο θαρ-ροῦσες πὺς κάτι ἔσπαζε και γινόταν συντρίμμα, ἡ πὺς ἄγρια θηρία οὐρλιαζαν και μούγκριζαν. Ἡ καλύδα τρανταζό-ταν κάθε τόσο.

«Φαίνεται πὺς φούσκωσε τὸ ποτά-μι!» συλλογίστηκε μὲ τρόμο ὁ κύρ-Δη-μήτρης.

Κι' ἀμέσως ἔβαλε μιὰ φωνή:

— Σέργιο! Σήκω ἀπάνω!

Ὁ Σέργιος πετάχτηκε ἀπάνω μονο-μιάς. Γερὸ παλληκάρι, θεόρατο, δεμέ-νο. Ἀφουκράστηκε μιὰ στιγμὴ κι' εἶπε:

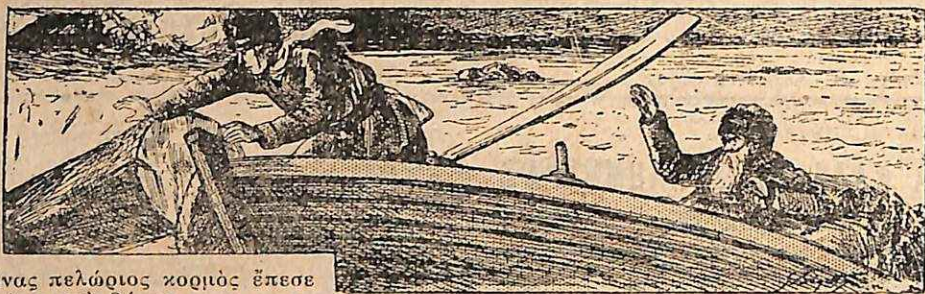
— Στάσου, πατέρα, νὰ πεταχτῶ νὰ ἰδῶ.

Ἀνοίξε τὴν πόρτα και βγήκε στὸ σκο-τάδι. Ἐκανε κρὺς διαπεραστικό. Σὲ μιὰ στιγμὴ ξεπρόβαλε τὸ φεγγάρι ἀπὸ τὰ σύννεφα, και τότε ὁ Σέργιος μπόρεσε νὰ

ἰδεῖ πόσο κρίσιμη ἦταν ἡ θέση τους...

Ἡ καλύδα τους ἦταν χτισμένη πάνω σ' ἕνα νησάκι, ποὺ τὸν καλὸ καιρὸ ἦταν ψηλὸ ὡς τρία μέτρα πάνω ἀπ' τὸ νερό. Ὁ ἥλιος ἔμωζε τοῦ Ἀπριλίου ἔλιωνε τώ-ρα τοὺς πάγους και τὸ ποτάμι φούσκω-νε γιὰ καλὰ. Χτέες δὲν ἦταν και τόσο ἀγριεμένο. Τώρα ἔμωζε τὰ νερά εἶχαν ἀνεβεῖ κι' ὁ Σέργιος λογάριάζε πὺς τὸ πολὺ σὲ μισή ὥρα θὰ εἶχαν φτάσει ὡς τὴν καλύδα τους.

Κοίταξε τὶς ὄχθες τοῦ ποταμοῦ. Παν-

«Ἐνας πελώριος κοριός ἔπεσε ἀπάνω στὴ βάρκα τους...»
(Σελ. 63, στ. α')

τοῦ ἀπότομα βράχια. Σὲ μιὰ κόχη εἶδε τὴ βάρκα του ποὺ ἦταν δεμένη. Τί νὰ τοῦ κάνει ὁμοῦ; Ἡ ὁρμὴ τοῦ ποταμοῦ θὰ τὴ συνέπαιρνε ἀμέσως. Πὺς νὰ γλυ-τώσῃ τώρα τὸν πατέρα του, ποὺ ἦταν καρφωμένος στὸ κρεβάτι του και περι-μενε ἀπ' αὐτόν;

Ἀκριβῶς τὴ στιγμὴ ἐκεῖνη ἀκούστη-κε ἀπὸ μέσα ἡ φωνὴ τοῦ γέρου:

— Τί τρέχει λοιπὸν, γιέ μου;

Ὁ Σέργιος μπῆκε μέσα κι' ἀναψε τὸ λύχνο. Ὁ γέρος, καθὼς εἶδε τὸ παιδί του, κατάλαβε ἀπὸ τὸ πρόσωπό του πὺς κάτι κακὸ ἔτρεχε.

— Τὸ ποτάμι ἀνεβαίνει;

— Ναί. Σ' ἕνα τέταρτο, τὰ νερά θὰ μποῦν δῶ-μέσα.

— Θεέ μου! μουρμούρισε ὁ γέρος και σταυροκοπήθηκε.

Ὑστερα εἶπε στὸ γιό του φύχραιμα:

— Ἀκου δῶ, παιδί μου, μοῦ δίνεις τὸ λόγο σου πὺς θὰ μὲ ὑπακούσεις;

— Τί θέλεις, πατέρα;

— Ἐλα νὰ σὲ φιλήσω και φύγε.

— Τί εἶπες πατέρα;

— Δὲν τὸ θέλει ὁ Θεὸς νὰ κινδυνέ-ψεις και σὺ μαζί μου.

— Μὰ πατέρα μου...

— Στάσου νὰ τελειώσω. Εἰσαι ὁ κα-λύτερος βαρκάρης τοῦ τόπου. Πιάσε τὴ βάρκα σου κι' ἔβγα στὴν ὄχθη, μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ. Ἐκεῖ θὰ βρεῖς τοὺς φίλους μας Πέες τοὺς πὺς πέθαναν εὐχα-ριστημένους και μὲ θάρρος, ἔπως ταιριάζει σ' ἐμὰς τοὺς Σιδηροῦς.

— Ὅχι, πατέρα, δὲ θὰ σάψῃσω μό-νο ἐδῶ-πέρα. Αὐτὸ δὲ γίνεται ποτέ!

— Σέργιο, στὰ μέρη μας ὁ λόγος τοῦ πατέρα εἶναι διαταγή. Τὸ ξεχνᾷς; Σὲ προστάζω νὰ φύγῃς.

— Πατέρα, γιὰ πρώτη φορὰ στὴ ζωὴ

μου, δὲ θὰ σ' ἀκούσω, εἶπε ὁ Σέργιος.

Τὰ μάτια τοῦ γέρου βούρκωσαν.

— Τί σκέπτεσαι λοιπὸν νὰ κάμεις;

— Περιμένε και θὰ σοῦ ἐξηγήσω.

Και χωρὶς νὰ πει τίποτ' ἄλλο, ξεκρέ-μασε ἀπ' τὸν τοῖχο μιὰ καράμπινα, πῆ-ρε μπαρούτι ἀπὸ μιὰ σακκούλα και βγή-κε ἔξω.

**

Τὸ ποτάμι φούσκωνε ὁλοένα.

Γέμισε τ' ὄπλο κι' ἔρριξε τρεῖς φο-

ρὲς κατὰ τὴν ἀριστερὴν ὄχθη, ὅπου κα-θόνταν ὁ Βόρις κι' οἱ ἄλλοι βαρκάρη-δες. Ἦθελε νὰ τοὺς ζητήσῃ νὰ τοῦ πε-τάξουν ἕνα χοντρὸ σχοινί. Θὰ τῷ δένε-το στὴν καλύδα και, καθὼς θὰ ἦταν δεμέ-νο ἀπ' τὴν ἄλλη ἄκρῃ στὴν ὄχθη, θὰ μπορούσ' εὐκολώτερα νὰ περάσει τὸ ποτάμι μὲ τὴ βάρκα του.

Κάτι σκιᾶς τοῦ φάνηκε πὺς σάλευαν κεῖ-πέρα. Τρεῖς τουφεκιᾶς ἀκούστηκαν σὰ νὰ παντοῦσαν στίς δικές του. Κι' εἶδε τότε δυὸ βαρκάρηδες νὰ μπαίνουν στὴ βάρκα και νὰ ρχονται πρὸς τὸ νησάκι.

Μὰ μόλις προχώρησε λιγάκι, ἡ βάρ-κα ἀναποδογυρίστηκε κι' οἱ δυὸ χωρι-κοὶ βρέθηκαν στὰ νερά.

Ὅτε ὁ Σέργιος κατάλαβε πὺς δὲν εἶχε νὰ ἐλπίζει βοήθεια. Τρέχει στὴν καλύδα, πέρνει ἔν' ἀπὸ τὰ βέλη του και δένει ἀπὸ πίσω ἕνα σκοινί. Σημα-δεύει και τὸ ρίχνει νὰ καρφωθῇ σ' ἕνα δέντρο τῆς ἀντικρινῆς ὄχθης. Ἐκεῖ οἱ βαρκάρηδες τὸ εἶδαν, κατάλαβαν τὸ σχέδιό του κι' ἔδεσαν καλὰ τὸ σκοινί στὸν κορμὸ ἑνὸς δέντρου.

Τὸ ποτάμι τώρα βούτζε σὰν κόλαση. Ὁ Σέργιος μπαίνει μέσα, ἀρπάζει τὸν πατέρα του, τὸν τυλίγει μὲ μιὰ κουβέρ-τα και τὸν φέρνει στὴ βάρκα τους.

Τὴ λύνει βιαστικά κι' ἀρπάζει τὸ κουπί.

— Παιδί μου, παιδί μου, θὰ χαθού-με! βογγοῦσε ὁ γέρος.

— Θάρρος, πατέρα, θάρρος! ἔλεγε ὁ Σέργιος.

Τὴ στιγμὴ ἐκεῖνη φλόγες ὑψώθηκαν στὸ νησάκι και φώτισαν τὴν τραγικὴ ἐ-κείνη σκηνή. Ἐαφισμένοι γύρισαν κι' εἶδαν τὴν καλύδα τους νὰ καίγεται. Στὴν παραζάλη τους, φαίνεται, ἔρριξαν τὸ λύ-χνο κι' ἐπιασαν τὰ ξερά κλαδιά. Πάει πιά τὸ ἀγαπημένο, τὸ πατρικὸ καλυδάκι.

Ὡστόσο, μὲ τὴ βοήθεια τοῦ σχοινοῦ, ἡ βάρκα προχωροῦσε πρὸς τὴν ὄχθη. Ὁ Σέργιος τὸ βαστοῦσε σφιχτὰ και τὰ χέρια του εἶχαν ματώσει.

Οἱ ἄλλοι παρακολουθοῦσαν μὲ ἀγωνία ἀπὸ τὴν ὄχθη. Σὲ μιὰ στιγμὴ ἔμωζε ἔ-καναν τὸ σταυρὸ τους και μουρμούριζαν:

— Πάει, χάθηκαν!

Ἐνας πελώριος κορμός, κατεβαίνον-τας μὲ ὁρμὴ τὸ ρέμμα τοῦ ποταμοῦ, ἔ-πεσε ἀπάνω στὴ βάρκα τους, τὴν ἀνα-ποδογύρισε, και πατέρας και γιὸς βρέθη-καν στὰ νερά.

Μὰ ὄχι! Σὲ λίγο, δυὸ κεφάλια πρό-βαλαν στὴν ἐπιφάνεια. Ὁ Σέργιος εἶχε πάρει στὸν ὦμο τὸν πατέρα του και, τρα-δώντας μὲ λύσσα τὸ σχοινί, προχωροῦ-σε μὲ ἀπερίγραπτον ἀγῶνα στὴν ὄχθη.

Σὲ λίγα λεπτά, πατέρας και γιὸς βρι-σκόνταν ἀνάμεσα σὲ φίλους, ποὺ ἔσπεν-δαν νὰ τοὺς περιποιηθοῦν.

Εἶχαν σωθεῖ.

ΦΩΚΙΩΝ ΘΑΛΕΡΟΣ

ΦΕΟΝΤΟΡ ΝΤΟΣΤΟΓΕΦΣΚΗ

ΕΝΑ ΦΤΩΧΟΠΑΙΔΙ ΣΤΟ ΔΕΝΤΡΟ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγ. και τέλος —

Ὁ μικρὸς γέλασε πάλι δυνατὰ, μὲ ἔξα-φνα ἔνιωσε νὰ τὸν τραβῶνε. Γύρισε. Ἐνας μόρτης, ποὺ στεκόταν δίπλα του, τὸν χτύ-πησε μὲ τὸ γρόθο του δυνατὰ στὸ κε-φάλι και τοῦ πέταξε μακριὰ τὸ σκουφο-του. Κυλίστηκε κάτω μιὰ στιγμὴ. Μὰ ὁ φόβος τὸν ἔκαμε νὰ σηκωθῇ ἀμέσως και νὰ τὸ βάλλῃ στὰ πόδια. Ἐτρεχε, ἔτρε-χε. Μιὰ μεγάλη πόρτα βρέθηκε μπρο-στά του. Μπῆκε σὲ μιὰν αὐλὴ και κρύ-φτηκε πίσω ἀπὸ ἕνα μεγάλο σωρὸ ξύλα. Ἐκεῖ φαντάστηκε πὺς ὄχταν ἀσφαλι-σμένος. Ὅσο κι' ἂν ἔψαχνε τὸ κακό-παιδο, δὲ θὰ μπορούσε νὰ τὸν βρῇ και νὰ τὸν πειράξῃ.

Κάθησε, κι' ἀπὸ τὸ φόβο του κρα-τοῦσε και τὴν ἀναπνοή του. Ἐξαφνα ἔνιωσε μιὰ μεγάλη θερμότητα νὰ πλώνε-ται σ' ὅλο του τὸ κορμί, σὰ νὰ καθόταν κοντὰ σὲ σόμπα.

— Θὰ κοιμηθῶ ἐδῶ, σκέφθηκε, μιὰ στιγμὴ, και θὰ πάω πάλι νὰ δῶ τὶς κούκλες. Ἦταν τόσο ὁμορφες! Σὰ ζων-τανές, — πρόσθεσε.

Τοῦ φάνηκε πὺς ἄκουε τὸ νανούρι-σμα τῆς μητέρας του.

— Μαμμά, ψιθύρισε. Κοιμοῦμαι. Εἶ-ναι τόσο ὁμορφα ἐδῶ!

— Ἐλα μαζί μου! Ἐλα στὸ δικό μου Δέντρο, ψιθύρισε δίπλα του μιὰ γλυ-κειὰ φωνή.

Νόμισε στὴν ἀρχὴ πὺς ἦταν ἡ μη-τέρα του. Μὰ ὄχι! Ποιὸς ἦταν λοιπὸν; Κάποιος σκύδει πάνω του, δυὸ χέρια τὸν ἀγκαλιάζουν. Ἀνοίγει τὰ μάτια. Τί ὁμορφα! Ἐνα δέντρο. Μὰ ὄχι! δὲν εἶναι δέντρο. Ποτέ του δὲν εἶχε δεῖ τέ-τοιο δέντρο. Ποῦ εἶναι λοιπὸν; Λάμψη

ἀπειρη κι' ἀχτινοβολία ξεχύνονταν ἀπὸ παντοῦ. Κι' ὁλόγυρα παιδιὰ, κορίτσια κι' ἀγόρια, πηδοῦν, γελοῦν, τραγουδοῦνε. Και ὅλα τὸν ἀγκαλιάζουν, τὸν φιλοῦν. Μαζί κι' ἡ μητέρα του.

— Μαμμά, μαμμάκα! φωνάζει. Τί ὁμορφα ποὺ εἶναι δῶ!

Φιλᾷ κι' αὐτὸς τὰ παιδιὰ και θέλει νὰ τοὺς διηγηθῇ γιὰ τὶς ὁμορφες και παράξενες κούκλες ποὺ εἶδε στὴ βιτρί-να. Ἀλλὰ πρέπει πρῶτα νὰ λύσῃ τὴν ἀπορία του και ρωτᾷ:

— Ποῦ εἶμαι;

— Αὐτὸ εἶναι τὸ Δέντρο τοῦ Χρι-στοῦ, τοῦ ἀπαντοῦν. Πάντα, τέτοια μέ-ρα, ὁ Χριστὸς ἔχει ἔτοιμο ἕνα Δέντρο στὸ οὐράνιο βασίλειό Του, γιὰ τὰ φτωχὰ, τὰ ὀρφανὰ παιδάκια, ποὺ ἔζησαν κάπο-τε στὴ γῆ και πέθαναν, ἄλλα ἀπὸ πείνα κι' ἀπὸ στερήσεις κι' ἄλλα ἀπὸ τὸ κρὺο. Και τώρα ὅλ' αὐτὰ τὰ παιδάκια ἔγιναν

ἀγγελοῦδια και κατοικοῦν στὸν οἶκο τοῦ Θεοῦ. Κι' ὁ Χριστὸς ὁ ἴδιος εἶναι ἀνάμεσά τους, ἀπλώνει τὰ χέρια και τὰ εὐλογεῖ μαζί μὲ τὶς φτωχὲς μητέρες τους. Κι' αὐτὲς οἱ ἴδιες στέκονται πα-ράμερα, τὰ κοιτοῦν και δακρύζουν. Μὰ τὰ παιδιὰ τρέχουν κοντὰ τους και σκου-πίζουν μὲ τὰ φιλιὰ τους τὰ δάκρυα και τὶς παρακαλοῦν νὰ μὴν κλαῖνε, γιατί αὐτὰ εἶναι πολὺ εὐτυχημένα στὸν οὐ-ρανό.

... Σὲ μιὰν αὐλὴ, πίσω ἀπὸ ἕνα σω-ρὸ ξύλα, βρῆκαν, τὴν ἡμέρα τῶν Χρι-στογεννῶν, ἕνα φτωχόπαιδο. Εἶχε πε-θάνει ἀπὸ τὴν παγωνιά. Σ' ἕνα ὄγρο χάνι βρέθηκε κι' ἡ μητέρα του, ποὺ εἶ-χε πεθάνει πρωτότερα. Οἱ ἄνθρωποι τοὺς λυπήθηκαν, και κανένας δὲν ᾔξε-ρε πὺς τώρα ἦταν εὐτυχημένοι κι' οἱ δυὸ στὸν Οὐρανό...

ΕΛΕΝΗ ΡΕΣ-ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΥ

Ο ΒΑΣΙΛΙΑΣ ΤΗΣ ΕΡΗΜΟΥ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

Σ'.

Καθὼς εἶπαμε, ὁ βασιλιάς Ὁσκάο ὁ ΙΘ' ἦταν ἕνας καλὸς κυβερνήτης τῆς χώρας του κι' ἕνας δίκαιος κοιτῆς τῶν ὑπηκόων του. Ὅποιος ἀπ' αὐτοὺς εἶχε καμμιὰ διαφορὰ μὲ ἄλλον, πῆγαινε στὸ βασιλιά κι' ἂν εἶχε δίκιο, ἔβρισκε τὸ δίκιο του. ἂν εἶχε ἄδικο, πῆγαινε δουλειὰ του.

Μιὰ μέρα, παρουσιάστηκαν στὸ παλάτι δυὸ πελεκάνοι μυταράδες, ποὺ φι-

λωνικοῦσαν γιὰ τὴν ἀκόλουθῃ αἰτία: Ἐκεῖ ποὺ ψάρευαν οἱ δυὸ τους στὴ λίμνη, ὁ ἕνας γράπωσε ἕνα μεγάλο ψάρι ἀπ' τὴν οὐρά. Τὴν ἴδια στιγμὴ τὸ καμάκωσε κι' ὁ ἄλλος ἀπ' τὸ κεφάλι. Καθένας λοιπὸν ἔλεγε πὺς τὸ ψάρι εἶναι δικό του κι' ἤθελε νὰ τὸ πάρῃ ὁλόκληρο. Κανένας τους δὲν συλλογίστηκε πὺς μπορούσαν νὰ συμβιβαστοῦν, νὰ μοιράσουν ἐκεῖνο τὸ ψάρι ποὺ τῷπιασαν μαζί, και νὰ ἡσυ-χάσουν.

— Στὸ βασιλιά! εἶπαν κι' οἱ δυὸ. Αὐτὸς θὰ κρίνῃ και θὰ αποφασίσῃ τίνας ἀπ' τοὺς δυὸ μας εἶναι τὸ ψάρι!

Κι' ἄμα πῆγαν στὸ παλάτι, ὁ ἕνας πελεκάνος εἶπε:

— Πολυχρονομένη μου βασιλιά, τὸ ψάρι εἶναι δικό μου, γιατί ἐγὼ πρῶτος τὸ εἶδα κι' ἐγὼ πρῶτος τὸ ἔπιασα ἀπ' τὴν οὐρά.

(Ἀκολουθεῖ)

Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

ΤΡΕΙΣ ΜΙΚΡΟΙ ΑΕΡΟΠΟΡΟΙ ΣΤΟ ΒΟΡΕΙΟ ΠΟΛΟ

Μυθιστόρημα υπό NORBERT SEVESTRE

— Συνέχεια από το προηγούμενο —

Ένα σεντόνι βέβαια δεν αξίζει μεγάλα πράγματα όταν το χρησιμοποιήσεις για χαλί. Μ' όλα ταύτα ο παιδαγωγός, το βρήκε καλύτερο κι' από τους πιδπαχείς περσικούς τάπητες και δεν ήξερε πώς να ευχαριστήσει την κυβερνάντα. Τώρα έμεναν οι κουβέρτες. Ήταν δυο μάλλινες και μια βαμβακερή.

— Καλή μου μίς, ψιθύρισε η Νταίζη. Δόστε τη μιά στον καίμενο τον κύριο Αχιλλέα, που χτυπάει τα δόντια του από το κρύο. Είναι ο ελαφρότερος ντυμένος απ' όλους μας.

Τη φορά αυτή η κυβερνάντα δεν φώναζε σόκιν, γιατί ο σόκινος που της προένουσε ο καίμενος ο καθηγητής ήταν μεγαλύτερος από την φροντίδα της να μην παραβή — και στο παγοβούνι ακόμη — τους κανόνες της καλής συμπεριφοράς. Ωστόσο ο κύριος Αχιλλέας Αντρεωμένος δεν δέχθηκε την προσφορά παρά με αρκετά μεγάλη δυσκολία, και τα παιδιά αναγκάστηκαν να μεταχειρισθούν σχεδόν βία για να τον πείσουν να κρατήσει την κουβέρτα που του έριξαν στις πλάτες του. Στο τέλος το παραδέχθηκε κι' αίσθάνθηκε τον έαυτό του να συνέρχεται κάπως από το κρύο.

Υστερα συζητήθηκε το ζήτημα των παπουτσιών. Κάποιος επρότεινε να κόψουν τη δεύτερη κουβέρτα και να κάνουν πρόχειρες παντούφλες.

— Και με τί θα τις ράψουμε τις παντούφλες; ρώτησε η Νταίζη.

— Στάσου, αγάπη μου, είπε η μίς Κλάριτζ. Μοῦ φαίνεται πώς έχω...

Η καίμενη η μίς! Με την πολύτιμη σακκούλα της γινόταν η θεία πρόνοια των ναυαγίων, γιατί β,τι κι' αν ζητούσαν, βρισκόταν εκεί μέσα.

— Ναι, είπε, έχω β,τι χρειάζεται να το κουτί μου της ραπτικής.

— Ω, τί καλά! φώναξε η μικρούλα χτυπώντας τα χέρια της.

Η κατασκευή για τις παντούφλες

χρειάστηκε δλόκληρη διαδικασία. Όλοι συνεργάστηκαν για το φτιάξιμό τους, καθένας αναλόγως με την ιδιαίτερη ικανότητά του. Για να τις κάνουν πιδ ζεστές, ο Κίντ επρότεινε να τις παραγεμίσουν με στουπί. Το στουπί αυτό θα τούφτιαναν με το παλαμάρι της βάρκας. Θα έκοβαν ένα κομμάτι και θα το ξέφτιζαν. Έτσι κι' έγινε.

— Τώρα, κύριε, πιστεύω πώς είσαστε καλά παπουτωμένοι, είπε ο Γαβριήλ στο δάσκαλό του.

— Ποτέ δε φόρεσα καλύτερα παπούτσια, βεβαίωσε ο κ. Αχιλλέας Αντρεωμένος. Οι παντούφλες αυτές είναι ζεστές και μαλακές. Αισθάνομαι θαυμάσια τον έαυτό μου και δεν έχω πια ανάγκη να χτυπώ τα πόδια μου.

— Θα σ'ας κάνουμε κι' ένα σκούφο για να μη συναχώθιτε, είπε ο Έδον.

— Ω, ναι, ναι, βοηθήστε μας, καλή μου μίς, είπε η Νταίζη.

Ο κύριος Αχιλλέας Αντρεωμένος διαμαρτυρήθηκε έντονα, μή θέλοντας να εκμεταλλευθεί την καλοσύνη της μίς Γκράς Κλάριτζ, έστω κι' αν επρόκειτο να γλυτώσει ένα συνάχι. Οι διαμαρτυρίες του εντούτοις δεν έπιασαν τόπο και σε λίγο ο σκούφος, κάτω από τα επιδέξια δάκτυλα της μίς Κλάριτζ, ήταν τελειωμένος κι' έτοιμος.

Ενώσω οι ναυαγοί ήταν άπληστοι, μένοι στις απαραίτητες αυτές εργασίες, η κατάστασή τους δεν καλυπτόταν: κάθε άλλο. Η όμιχλη γινόταν ολοένα και πυκνότερη. Είχε περικυκλώσει δλόκληρο το παγοβούνι έτσι, ώστε δεν μπορούσε κανείς να διακρίνει τίποτε σε απόσταση δύο μέτρων. Ήταν σαν να πεφτε πυκνή στάχτη ή καπνιά, και μέσα στην όμιχλη τα πράγματα και οι άνθρωποι έπαιρναν φανταστικές μορφές. Γι' αυτό το λόγο η μικρούλα Νταίζη, βλέποντας από μακριά τον κύριο Αχιλλέα Αντρεωμένο που είχε πάει να κάνει μια βόλτα στο νησάκι τους, ροβήθηκε σε τέτοιο σημείο μόλις αντίκρυσε την παράδοξη μορφή του, την παραμορφωμένη και μεγαλωμένη απ' την όμιχλη, ώστε έτρεξε και κρύφθηκε πίσω από την κυβερνάντα της φωνάζοντας:

— Μίς, μίς! Μια αρκούδα!

Όλοι έβαλαν τα γέλια, και πρώτη αυτή η ίδια, μόλις ανακαλύφθηκε το λάθος της. Να τον πάρουν για αρκούδα αυτόν, τον κύριο Αχιλλέα Αντρεωμένο, διδάκτορα της φιλοσοφίας και παιδαγωγό των μικρών Ντεντεβίς!

Η αλήθεια είναι πώς η όμιχλη παραμόρφωνε τόσο πολύ όλα τα πράγματα,

και το κοστούμι του κυρίου Αντρεωμένου ήταν τόσο εξωφρενικό, ώστε μπορούσε κανένας να γελαστή — για μι' στιγμή.

— Ήσυχάστε, μικρούλα μου δεσποινίς, είπε ο λαμπρός άνθρωπος. Έκανα τον γύρο απ' όλο το παγοβούνι μας. Δεν βρήκα κανέναν από τα πελματωμένα που φοβάσαστε. Μακάρι νάμοιαζε το καταφύγιό μας με την κιβωτό του Νώε! Αλλά δυστυχώς, εκτός από μας, δεν υπάρχει κανένα άλλο ζωντανό πλάσμα εδώ πάνω.

Τα λόγια αυτά θύμισαν στους δυστυχισμένους ναυαγούς τις ώρες ημέρες του του κοιδού του καταστρώματος έσήμαινε κάθε τόσο για να τους καλέσει στην τραπέζα του «Φίνμαρκ». Η μίς Γκράς Κλάριτζ, που μαζί με μερικά άλλα χρυσάφια είχε σώσει και το ρολόι της, το έδωσε και το συμβουλευθηκε μηχανικά. Έδειχνε επτά και δέκα. Δεν είχε φθάσει λοιπόν ακόμη η ώρα για το πρωινό πρόγευμα, που στο βαπόρι το έπαιρναν στις οκτώ. Μά οι συγκινήσεις της νύχτας και η παραμονή στο ύπαιθρο είχαν τροχίσει σε φοβερό σημείο την όρεξη των ναυαγίων. Είχαν πορσιθεί όλα τα μέσα για να πολεμήσουν το κρύο. Πώς θα πολεμούσαν τώρα την πείνα;

Η κυβερνάντα κατέφυγε και πάλι στη βαλίτσα της.

— Έχω δυο-τρεις πλάκες σοκολάτα, είπε. Ας τις μοιραστούμε.

Ο Γαβριήλ κι' ο Έδον δέχθηκαν με μεγάλη ευχαρίστηση το ανέλιπτο αυτό μάννα: παρ' όλες όμως τις διαμαρτυρίες του στομάχου του, ο κ. Αχιλλέας Αντρεωμένος δεν δέχθηκε με κανένα τρόπο να στερήσει τους άλλους από μι' τόσο σπάνια και πολύτιμη τροφή.

— Σ'ας ευχαριστώ πάρα πολύ, δεσποινίς, είπε στη γενναϊόδωρη κυβερνάντα. Εγώ μπορώ να περιμένω.

Να περιμένει; Τι; Ο κ. Αχιλλέας Αντρεωμένος δεν μπόρεσε να δώσει περισσότερες εξηγήσεις, και καθώς έλοι τον επέιζαν να δεχθί, υποχώρησε στο τέλος αφού έκανε κάμποσα καμώματα. Αλοϊμόνο! Παρ' όλο που οι σοκολάτες ήταν υπέροχες, δεν μπορούσε να έφαρμολθή σ' αυτές το αρχαίο ρητό: «Εν τῷ εὐ το πολύ», γιατί όχι μόνο δεν χόρτασαν την πείνα τους μ' αυτές, αλλά απεναντίας τους άνοιξε η όρεξή τους σε τέτοιο σημείο, ώστε ο Τζάκ Ντόνοου είπε πώς αν το παγοβούνι τους ήταν από σοκολάτα, θα είχε τη διάθεση να το φάη όλο.

— Χμ, χμ, έκαμε σκεπτικός ο παιδαγωγός. Δεν ξέρω τί θα κερδίζαμε κι' αν το καταβροχθίζαμε δλόκληρο. Τι θ' απογινόμαστε μι' και δεν θα είχαμε πο' να σταθούμε;

Με τούτα και μ' άλλα άστεία, οι ναυαγοί προσπαθούσαν να περάσουν την ώρα,

αλλά κατά βάθος έλοι τους ήταν πολύ ανήσυχοι.

— Θα κρατήσει άραγε πολύ αυτή η διαβολεμένη όμιχλη; ρώτησε ο Μπόμπι.

— Εξαρτάται, απάντησε ο καθηγητής. Ένα μικρό φύσημα του αέρα θα φτανε για να την σκορπίσει.

— Ας ελπίσουμε πώς θα φυσήξει σε λίγο, είπε ο Γαβριήλ. Αμα ο όρίζοντας καθαρίσει, θα έχουμε έλπίδα να τραβήξουμε την προσοχή κανενός πλοίου. Δεν είναι έτσι, κύριε;

— Βεβαιότατα, έκρινε σωστό ν' απαντήσει ο παιδαγωγός παρ' όλο που φοβόταν το αντίθετο.

— Νομίζετε πώς το παγοβούνι πηγαίνει προς τη στεριά;

— Χμ, χμ, είναι πολύ πιθανό.

— Μά δεν είναι βέβαια; επέμεινε να μάθι ο Γαβριήλ.

— Πού θέλεις να ξέρω; Δεν έχω τίποτε πάνω μου, γιατί όλα μου τα πράγματα, καθώς και τα βιβλία μου, έμειναν στην καμπίνα μου. Πώς θέλετε να εξακριβώσω τη θέση μας χωρίς κανένα εργαλείο;

— Θα σ'ας άρκοῦσε μι'α πυξίδα, σέρ; ρώτησε ο Κίντ.

— Όχι, παιδί μου. Θα χρειαζόμουν έναν εξάντα κι' ένα μοιρογνώμονα, και πάλι δεν ξέρω πώς μεταχειρίζονται αυτά τα άστρονομικά εργαλεία. Και με μι'α πυξίδα όμως, αν έχης, θα μπορούσαμε τουλάχιστο να δούμε το δρόμο που ακολουθούμε. Αν δηλαδή το παγοβούνι διευθύνεται για τα νησιά Λοφότεν, όπως νομίζω, η προς την αντίθετη διεύθυνση.

— Έχω μι'α μικρή πυξίδα στην άλυσίδα του ρολογιού μου. Ορίστε, σέρ.

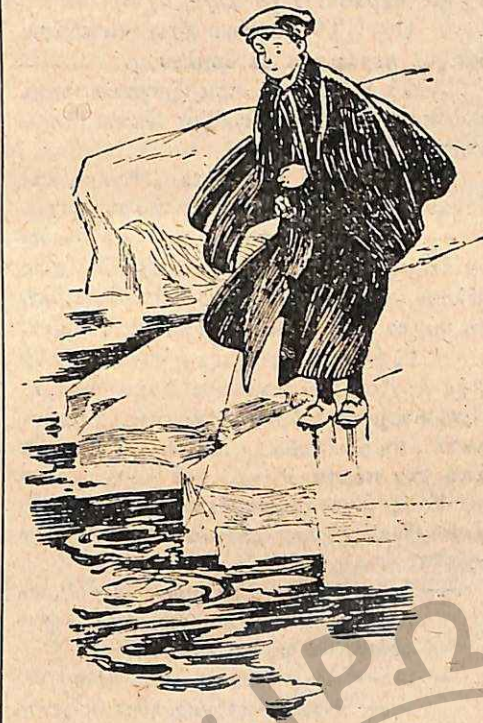
Ο κ. Αχιλλέας Αντρεωμένος στερέωσε τα ματογυάλια στα μάτια του, και τοποθέτησε στην παλάμη του την πυξίδα του Κίντ. Η βελόνα της τότε στριφογύρισε, κι' έπειτα έμεινε ακίνητη στο σημείο Β, στο βορρά.

Τη στιγμή εκείνη η όμιχλη φαινόταν λιγάκι πιο άραιη. Σε μι'α μεριά είχε ξανόξει, κι' απ' το άνοιγμα αυτό έρχόταν λίγο φῶς. Όπως έδειχνε η πυξίδα, κι' όπως έδειχνε και το φῶς, σ' εκείνη τη μεριά βρισκόταν ο ήλιος. Αυτό όμως δεν έμπόδιζε τον παιδαγωγό να ζαρώσει το πρόσωπό του, γιατί αφού παρατήρησε λίγα λεπτά την πυξίδα, βεβαιώθηκε πώς το ρεύμα που παρέσυρε το παγοβούνι τους, διευθυνόταν προς τα βορειοδυτικά και όχι προς τα νοτιοανατολικά.

Ο κ. Αχιλλέας Αντρεωμένος, που δεν ήθελε να υπογητεύσει τους συντρόφους της δυστοχίας του, τους εξήγησε πώς απομακρυνόνταν από τις άκτες της Σουηδίας, προχωρούσαν όμως προς την διεύθυνση της Σπιτσεβέργης. Για να φθάσουν ως το μακρινό εκείνο αρχιπέλαγος, αυτό ούτε έπρεπε να

το συλλογισθούν καθόλου. Πόσες μέρες μπορούσαν νάνθξουν πάνω στον όγκο-παγο για να φθάσουν ως εκεί; Επειτα, κατά πάσαν πιθανότητα, δεν θα έφθαναν ποτέ, γιατί το παγοβούνι τους ήταν στη διάθεση κάθε θαλασσίου ρεύματος που μπορούσε να το τραβήξει και να το παρασύρει προς οποιαδήποτε διεύθυνση.

— Μονάχα, συμπέρανε ο παιδαγωγός με φαινομενική αίσιοδοξία, κι' εκεί ακόμη που διευθυνόμαστε, έχουμε τις ίδιες έλπίδες να γίνουμε αντίληπτοι και να σωθούμε από κανένα πλοίο, γιατί

«Και περίμενε τις μουρούνες, που δεν θάργουσαν ναθούν να τομπήσουν».

προς τις άκτες αυτές έρχονται και ψαρεύουν τα βορηνικά φαλινοθηρικά.

Δεν είχαν λοιπόν παρά να περιμένουν να σκορπίσει η όμιχλη και να παρουσιασθί το περιπόθητο πλοίο. Για να μην χάνουν όμως άδικα τον καιρό τους, ο Τζάκ Ντόνοου επρότεινε να κάνουν μι'α πετονιά για να πιάσουν μουρούνες μ' ένα σπάγγο. Ο Τζάκ ήταν ένα πολύ προνοητικό κι' έφευρετικό άγριο. Μ' όλο που ήταν μόλις δώδεκα έτών, είχε κάνει κιόλας το γύρο όλου του κόσμου. Όρφανός από πατέρα κι' από μάννα, ταξίδευε μ' ένα θείο του, άνθρωπο καλόν όσο να πής και πλούσιο που δεν ήξερε τί να κάνει τα λεπτά του, αλλά αρκετά ιδιότροπο. Η μεγαλύτερη ιδιοτροπία του ήταν που δεν μπορούσε να μείνει πολύν καιρό στον ίδιο τόπο. Μας στον πανικό όμως του ναυάγιου, θείος και άνεψιός είχαν χωρισθεί.

Ο Κίντ δεν ανησυχούσε εξαιρετικά γι' αυτό, ούτε απέλπίζοταν, γιατί ήταν βέβαιος ότι ο θείος του θα κατόρθωσε

να γλυτώσει τον έαυτό του και ύστερα θα προσπαθούσε να σώσει κι' αυτόν τον ίδιο. Δεν του κακοφαινόταν λοιπόν να δείξει στους μικρούς του φίλους ότι θα μπορούσε να τους φανή χρήσιμος σε ώρα ανάγκης.

— Μι'α πετονιά; ρώτησε ο Μπόμπι. Μά δεν έχουμε άγκίστρια. Τι θα μ'ας χρησιμεύσει;

— Με συγχωρείς, εγώ έχω, είπε ο Κίντ, βγάζοντας ένα δλόκληρο πακέτο από την τσέπη του. Σ' αυτό έβρισκε κανείς άγκίστρια μικρά, μεγάλα, ψιλά, χοντρά, ως και μερικά δεμένα κιόλας στη μεταξοτρίχά τους.

— Και δόλωμα έχεις; ρώτησε ο Γαβριήλ σαρκαστικά.

Ο Κίντ φάνηκε κάπως στενοχωρημένος.

— Όχι, είπε. Αλλά θα δοκιμάσω να πιάσω τα ψάρια μ' ένα κουρέλι.

— Μ' ένα κουρέλι! φώναξε ο Γαβριήλ.

— Ναι, όπως κάνουμε στα χταπόδια.

— Δοκίμασε λοιπόν, αγαπητέ μου, απάντησε ο Γαβριήλ, που δεν μπορούσε να βάλι με το νοῦ του πώς μπορεί να φαρέψη κανείς μουρούνες μ' ένα κουρέλι.

— Και αν τις πιάσης, τί θα τις κάνης τις μουρούνες σου; ρώτησε η Νταίζη μ' όλη της τη σοβαρότητα. Δεν πιστεύω να τις φ'ας ώρες!

— Ας φανή ο ήλιος και δε θέλω τίποτε άλλο, είπε έμπνευσμένος ο Τζάκ Ντόνοου.

— Θα τις ψήσης στον ήλιο;

— Να τις ψήσω; όχι, Νταίζη, δε θα τις ψήσω άλλα θα τις ξεράνω, και θα ιδής πώς θα σ' άρέσουν.

— Ευχαριστώ πολύ Προτιμώ τη σοκολάτα.

— Δυστυχώς δε θαχης να διαλέξης.

— Έ καλά, τότε δε θα φάω.

— Αυτό θα το ιδούμε, είπε ο Κίντ.

Αφ' όσον με να κάνω τη δουλειά μου.

— Ω, έσο γι' αυτό κανείς δε σ' έμποδίζει.

(Ακολουθεί)

ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΣΤΟ ΔΕΝΤΡΟ ΑΥΤΟ...

Στο δέντρο αυτό κάθησ' ο κόκκορας πουστείλε ο γέρος για φλουριά, και στο λαμπρό δωμάτιο κοίταξε του γερασμένου βασιλιά.

Στη σιά του δέντρου αυτού καθότανε τότε — στα χρόνια τα παλιά — ο γέρος, που την έγγονούλα του έσφιγγε — βιδ — στην αγκαλιά.

Στο δέντρο αυτό πρωτοκοιμήθηκα κλαίμενος, άξερο παιδί, τη σιρότα του σπιτιού σάν έχασα, τη λουλουδένια σά χαλί...

Κι' όταν άκούω τα μεσάνυχτα μακριά να κλαίνε τα βιολιά, δεν ξέρω, γιατί συλλογίζομαι το μυθικό το βασιλιά...

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΙΣΚΗΡΑΣ

— «Μίς! μίς! μι'α αρκούδα!»
Σελ. 64, στ. β'.)

Η ΚΑΛΥΒΑ ΤΟΥ ΜΠΑΡΜΠΑ-ΤΟΜ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΥΠΟ HARRIET BEECHER-STOWE

—Συνέχεια από το προηγούμενο—

Όταν άρχισαν να περνούν από το δρόμο κάρρα και σούστες, σκέφθηκε ότι το ταραγμένο πρόσωπό της και το βιαστικό της βήμα μπορούσαν να κινήσουν την υποψία κανενός διαβάτη. Άφισε λοιπόν το παιδί κάτω, διόρθωσε κάπως το παρουσιαστικό της και, πιάνοντας το παιδί από το χέρι, άρχισε να περπατεί ήσυχότερα.

Μέσα στο μπογαλάκι της είχε βάλει μερικά μύλα. Τά κυλούσε λοιπόν στο δρόμο κι έβαζε το Χάρρυ να τὰ κυνηγά για να μην καταλαβαίνει το δρόμο και κουράζεται. Έτσι πέρασαν αρκετό διάστημα κι έφτασαν σ' ένα ωραίο δάσος όπου έτρεχε ένα καθαρό ρυάκι. Το παιδί πεινούσε και διψούσε. Κάθισε λοιπόν σ' έναν ίσκιό και τοῦδωσε να φάει. Τὸ παιδί ἀπορούσε πὸν τὴν ἔβλεπε νὰ μὴν τρώει ἡ ἴδια, καὶ τῆς ἔβαλε στὸ στόμα ἕνα κομμάτι πῆτα.

Τὴν ἔφαγε χωρὶς ὀρεξὴ καὶ σηκώθηκε πάλι νὰ ξαναρχίσῃ τὴν πορεία της.

Τώρα πιά είχε περάσει τὰ μέρη όπου μπορούσε νὰ συναντήσει γνωστούς. Μὰ καὶ γνωστούς νὰ συναντοῦσε, κανεὶς δὲ μπορούσε νὰ βάλει στὸ νοῦ του πὼς είχε φύγει κρυφά, γιατί ὅλοι ἤξεραν πόσο καλοὶ ἦταν οἱ Σέλμπυ. Ἀλλωστε κι' αὐτὴ καὶ τὸ παιδί της ἦταν σχεδὸν

«Ο Σάμ γύρισε με τὸ Μπίλ καὶ τὸν Τζέροου».
(Σελ. 53, στ. γ')

ἀσπροι καὶ μπορούσε νὰ μὴν τοὺς διακρίνει κανεὶς.

Κατὰ τὸ μεσημέρι σταμάτησε κοντὰ σ' ἕνα χτήμα. Ἡ ἴδια πὼς ἦταν μακριὰ ἀπὸ τὰ ἐπικίνδυνα μέρη, τὴν ἡσύχαζε λιγάκι καὶ τῆς ξανάφερε τὴν ὄρεξή. Ἀγόρασε λοιπὸν κάτι νὰ φάει καὶ κάθισε νὰ ξεκουραστῇ.

Μιά ὥρα πρὶν πέσει ὁ ἥλιος, μπήκε στὸ χωριὸ Ἀ... κοντὰ στὸ Ὅχιο, με

πόδια πληγωμένα, ἀλλὰ γεμάτη θάρρος ἀκόμη. Κοίταξε πρώτα-πρώτα τὸ ποτάμι. Ἦταν φουσκωμένο κι' ὀρμητικὸ κι' εἶχε κατεβάσει μεγὰλα κομμάτια πάγο. Τὸ «πέραμα» δὲ δούλευε. Μπήκε λοιπὸν σ' ἕνα χάνι νὰ ρωτήσῃ.

Ἡ ξενοδόχισσα, ἀφροισμένη στὴν κουζίνα της, ἴσα πὸν γύρισε νὰ τὴν κοιτάξῃ.

—Τί γυρεύετε;

—Δὲν ὑπάρχει κανεὶς περαματάρης νὰ μὲ περάσει στὴν ἄλλη ὄχθη;

—Ὅχι! Τὸ ποτάμι εἶχε κατεβάσει καὶ τὰ περάματα δὲ δουλεύουν.

Ἀλλὰ ἡ ἀγωνία πὸν ζωγραφίστηκε στὸ πρόσωπο τῆς Ἐλίξας ἔκανε ἐντύπωση στὴ γυναίκα:

—Θέλατε νὰ περάσετε; Ἔχετε κανέναν ἄρρωστο; Φανέστε πολὺ ἀνήσυχη.

—Ἐγὼ ἕνα παιδάκι πὸν κινδυνεύω νὰ τὸ χάσω. Τῶμαθα χτὲς βράδυ πὼς θέλουν νὰ μοῦ τὸ πάρουν, καὶ τρέχω ὅλη τὴ νύχτα γιὰ νὰ προφτάσω τὸ πέραμα.

—Τί ἀτυχία! φώναξε ἡ γυναίκα, πὸν εἶχε ἀρχίσει νὰ συμπαθεῖ τὴν Ἐλίξα. Πικραίνομαι πολὺ πὸν ἔρχονται τὰ πράγματα ἔτσι ἀνάποδα. Σολομών! φώναξε ἀπὸ τὴν πόρτα.

Ἐνας ἄντρας, με πέταινη ποδιά καὶ λερωμένα χέρια, παρουσιάστηκε στὴν πόρτα.

—Δὲ μοῦ λές, Σολομών, ὁ ἀνθρωπος αὐτὸς πὸν θὰ περάσει τὰ βαρέλια, θὰ φύγει ἀπόψε;

—Ἀν μπορέσει, λέει, θὰ φύγει.

—Ἐνας γείτονας, εἶπε ἡ ξενοδόχισσα στὴν Ἐλίξα, θὰ προσπαθήσει νὰ περάσει ἀπόψε με κάτι πράγματα. Θάρθει νὰ φάει ἐδῶ, τὸ καλύτερο πὸν ἔχετε νὰ κάμετε, εἶναι νὰ καθήσετε καὶ νὰ τὸν περιμένετε... Τὸ παιδάκι εἶναι χαριτωμένο, εἶπε ὕστερα, δίνοντας στὸ Χάρρυ ἕνα κομμάτι πῆτα.

Ὁ μικρὸς ἔμως ἦταν κατὰκοπος κι' ἔκλαιγε χύνοντας θερμὰ δάκρυα.

—Τὸ καϊμένο μου! ἀναστέναξε ἡ Ἐλίξα. Δὲν εἶναι συνηθισμένο νὰ περπατῇ καὶ τοῦ πόνεσαν τὰ ποδαράκια του.

—Βάλτε το νὰ κοιμηθεῖ ἐδῶ δά, εἶπε ἡ ξενοδόχισσα, ἀνοίγοντας ἕνα δωμάτιο, ὅπου ἦταν στρωμένο ἕνα μεγὰλο κρεβάτι.

Ἡ Ἐλίξα τὸ πλάγιασε ἐκεῖ πάνω καὶ τοῦ κράτησε τὰ χεράκια του στὰ δικά της ὡς πὸν τὸ πήρε ὁ ὕπνος. Γι' αὐτὴν δὲν ὑπῆρχε οὔτε ὕπνος, οὔτε ἡσυχία. Ὁ νοῦς της ἔτρεχε σ' ἐκείνους πὸν τὴν κυνηγοῦσαν, κι' ἄλλο δὲ συλλογιζόταν παρὰ τὸ πὼς θὰ περνοῦσε στὴν ἄλλη ὄχθη τὸ μικρὸ της πὸν κινδύνευε...

Ἀν κι' ἡ κυρία Σέλμπυ ὑποσχέθηκε πὼς τὸ τραπέζι θὰ ἦταν ἔτοιμο ἀμέσως, ὡστόσο χρειάστηκε νὰ περιμένουν λιγάκι. Ἡ διαταγή εἶχε διαβιβασθεῖ στὴν κυρὰ-Χλόη, ἀλλ' ἡ περίφημη αὐτὴ μαγειρίσσα, πὸν ἄλλοτε ἦταν τόσο σβέλτη καὶ προκομένη, σήμερα ἦταν ἀργοκίνητη κι' ἀπρόσκοπτη.

Ὁ Χάλεϋ εἶχε νευριάζει καὶ δὲν εἶχε ἡσυχία νὰ σταθεῖ στὴν καρέκλα του.

—Ἀς περιμένει! ἔλεγε ἡ κυρὰ-Χλόη στὴν κουζίνα της. Ἐνοια σου καὶ θὰ τὰ πληρώσει κι' αὐτὸς. Ἐχει ἀφέντη καὶ κάποτε θὰ τὸν κυνηγοῦν κι' αὐτὸν ὅπως τώρα τὴν κακομοῖρα τὴν Ἐλίξα.

—Θὰ πάει στὴν κόλαση αὐτὸς! εἶπε με σοβαρότητα ὁ μικρὸς Τζάκ.

—Τοῦ ἀξίζει τοῦ μασκάρ! φώναξε με ἀγανάκτηση ἡ μαγειρίσσα. Ἐχει κάψει καρδούλες αὐτὸς ὁ κανάγιας. Καὶ τῶμαθα πληρώνεται πάντα. Ἀργεῖ καμμιὰ φορά, ἀλλὰ πληρώνεται.

Τὸ τραπέζι εἶχε σερβιριστεῖ, κι' οἱ ὑπηρετές μαζεύτηκαν στὴν κουζίνα γιὰ νὰ φλυαρήσουν.

—Αὐτοὶ λοιπὸν χάνονται γιὰ πάντα, ἔ; εἶπε ὁ Ἄντυ.

—Παιδιά! εἶπε μιὰ φωνὴ πὸν τοὺς ἔκαμε ὅλους νᾶνατριχιάσουν. (Ἦταν ὁ μπάρμπα-Τόμ πὸν εἶχε ἀκούσει τὰ τελευταῖα αὐτὰ λόγια.) Παιδιά, μὴ χάνετε ποτὲ τὴν ἐλπίδα. Κανεὶς δὲ χάνεται γιὰ πάντα. Τὸ πάντα εἶναι τρομερὴ λέξη καὶ δὲν πρέπει νὰ τὸ εὐχεται κανεὶς σὲ κανένα.

—Ἐγὼ τὸ εὐχομαι σ' αὐτοὺς τοὺς ψυχοπολιτῆδες. Εὐχομαι νὰ χαθοῦν γιὰ πάντα—κι' ἄς κάνω ἁμαρτία!

—Ἀμαρτία, γι' αὐτὰ τὰ τέρατα! φώναξε ἡ κυρὰ Χλόη. Αὐτοὶ πὸν χωρίζουν ἀνθρώπινα καὶ πέρνουν ἀπ' τὴ μάσσα τὸ παιδί; Αὐτοὶ πὸν σκοτώνουν χίλιες φορές, καὶ κάθονται ἡσυχὰ καὶ τρῶν καὶ πίνουν ξεναιαστοὶ; Μὰ ἂν δὲν τοὺς πάρει ὁ διάβολος αὐτοὺς, σίγουρα θὰ πεῖ πὼς δὲν ξέρεי καλὰ τὴ δουλειά του.

—Ἐγὼ τὸ εὐχομαι σ' αὐτοὺς τοὺς ψυχοπολιτῆδες. Εὐχομαι νὰ χαθοῦν γιὰ πάντα—κι' ἄς κάνω ἁμαρτία!

—Ἀμαρτία, γι' αὐτὰ τὰ τέρατα! φώναξε ἡ κυρὰ Χλόη. Αὐτοὶ πὸν χωρίζουν ἀνθρώπινα καὶ πέρνουν ἀπ' τὴ μάσσα τὸ παιδί; Αὐτοὶ πὸν σκοτώνουν χίλιες φορές, καὶ κάθονται ἡσυχὰ καὶ τρῶν καὶ πίνουν ξεναιαστοὶ; Μὰ ἂν δὲν τοὺς πάρει ὁ διάβολος αὐτοὺς, σίγουρα θὰ πεῖ πὼς δὲν ξέρεи καλὰ τὴ δουλειά του.

—Ἐγὼ τὸ εὐχομαι σ' αὐτοὺς τοὺς ψυχοπολιτῆδες. Εὐχομαι νὰ χαθοῦν γιὰ πάντα—κι' ἄς κάνω ἁμαρτία!

—Ἀμαρτία, γι' αὐτὰ τὰ τέρατα! φώναξε ἡ κυρὰ Χλόη. Αὐτοὶ πὸν χωρίζουν ἀνθρώπινα καὶ πέρνουν ἀπ' τὴ μάσσα τὸ παιδί; Αὐτοὶ πὸν σκοτώνουν χίλιες φορές, καὶ κάθονται ἡσυχὰ καὶ τρῶν καὶ πίνουν ξεναιαστοὶ; Μὰ ἂν δὲν τοὺς πάρει ὁ διάβολος αὐτοὺς, σίγουρα θὰ πεῖ πὼς δὲν ξέρεи καλὰ τὴ δουλειά του.

—Ἐγὼ τὸ εὐχομαι σ' αὐτοὺς τοὺς ψυχοπολιτῆδες. Εὐχομαι νὰ χαθοῦν γιὰ πάντα—κι' ἄς κάνω ἁμαρτία!

—Ἀμαρτία, γι' αὐτὰ τὰ τέρατα! φώναξε ἡ κυρὰ Χλόη. Αὐτοὶ πὸν χωρίζουν ἀνθρώπινα καὶ πέρνουν ἀπ' τὴ μάσσα τὸ παιδί; Αὐτοὶ πὸν σκοτώνουν χίλιες φορές, καὶ κάθονται ἡσυχὰ καὶ τρῶν καὶ πίνουν ξεναιαστοὶ; Μὰ ἂν δὲν τοὺς πάρει ὁ διάβολος αὐτοὺς, σίγουρα θὰ πεῖ πὼς δὲν ξέρεи καλὰ τὴ δουλειά του.

—Ἐγὼ τὸ εὐχομαι σ' αὐτοὺς τοὺς ψυχοπολιτῆδες. Εὐχομαι νὰ χαθοῦν γιὰ πάντα—κι' ἄς κάνω ἁμαρτία!

—Ἀμαρτία, γι' αὐτὰ τὰ τέρατα! φώναξε ἡ κυρὰ Χλόη. Αὐτοὶ πὸν χωρίζουν ἀνθρώπινα καὶ πέρνουν ἀπ' τὴ μάσσα τὸ παιδί; Αὐτοὶ πὸν σκοτώνουν χίλιες φορές, καὶ κάθονται ἡσυχὰ καὶ τρῶν καὶ πίνουν ξεναιαστοὶ; Μὰ ἂν δὲν τοὺς πάρει ὁ διάβολος αὐτοὺς, σίγουρα θὰ πεῖ πὼς δὲν ξέρεи καλὰ τὴ δουλειά του.

μ' αὐτὸ δὲ διορθωθοῦν τὰ πράγματα, καὶ μήπως χειροτερέψουν τώρα πὸν θὰ φύγω. Ποιὸς θὰ ἔχει τὸ νοῦ του ἐδῶ μέσα, ὅπως τὸν εἶχα ἐγὼ;

Τὸ κουδούνι χτύπησε ξαφνικά· καλοῦσαν τὸν Τόμ στὸ σαλόνι.

—Τόμ, τοῦ εἶπε ὁ κύριός του, χρωστῶ νὰ σὲ εἰδοποιήσω ὅτι υποχρέωκα στὸν κύριο ἀπὸ δῶ ἀποζημίωση χίλια δολλάρια. ἂν δὲ σὲ βρεῖ τὴν ὥρα πὸν θὰ σὲ χρειαστεῖ. Τώρα ἔχει ἄλλη δουλειά—κι' εἶσαι ἐλεύθερος. Πήγαινε ὅπου θέλεις.

—Εὐχαριστῶ, Μάσσα, εἶπε ὁ Τόμ.

—Καὶ μὴν ξεχνᾶς, πρόσθεσε ὁ ἔμπορος, ὅτι ἂν δὲν εἶσαι στὴ θέση σου, αὐτὸ θὰ στοιχίσει στὸν κύριό σου χίλια δολλάρια—οὔτε μονόλεφτο λιγώτερο. Ἐγὼ τοῦ εἶπα νὰ μὴν ἐμπιστευθεῖ μήτε σένα μήτε τοὺς ἄλλους. Ἐσεῖς ξεφεύγετε μέσα ἀπ' τὰ χέρια σὰν τὰ χέλια.

—Μάσσα, εἶπε ὁ Τόμ, ἡμουν ἀκριβῶς ὁχτῶ χρόνων ὅταν ἡ μακαρίτισσα ἡ κυρία μου σὰς ἔβαλε στὴν ἀγκαλιά μου. Εἰστε τότε ἑνὸς χρόνου παιδάκι. «Τόμ, μοῦ εἶπε, νὰ ὁ μικρὸς σου κύριος. Φρόντισέ τον ὅσο μπορείς». Καὶ τώρα, Μάσσα, πῆτε μοῦ: ἔτυχε νὰ μὴν κρατήσω ποτὲ τὸ λόγιο μου, ἀπὸ τότε πὸν ἔγινε χριστιανός;

Ὁ κ. Σέλμπυ εἶχε συγκινηθεῖ καὶ με κόπο κρατοῦσε τὰ δάκρυά του.

—Καλὲ μου Τόμ, εἶπε, λές ὅλη τὴν ἀλήθεια. Κι' ἂν ἦταν στὸ χέρι μου, κανεὶς δὲ θὰ μπορούσε νὰ σ' ἀγοράσει.

—Σοῦ ὀρκίζομαι στὴν πίστη μου, εἶπε ἡ κυρία Σέλμπυ, ὅτι θὰ σ' ἀγοράσω πάλι, εὐθὺς μόλις μαζέψω τὸ ποσὸ πὸν χρειάζεται. —Κύριε, εἶπε στὸ Χάλεϋ, σημειώστε τὸ πρόσωπο πὸν θὰ τὸν ἀγοράσει καὶ δώστε μοῦ τὴ διεύθυνσή του.

—Βεβαιότατα, ἀποκρίθηκε ὁ ἔμπορος. Ἀν θέλετε, σ' ἕνα χρόνο, σὰς τὸν ξαναφέρνω σὲ καλὴ κατὰσταση καὶ τὸν ξαναγοράζετε.

—Ὅτι τὸν ξαναγοράσω καὶ δὲ θὰ χάσετε τίποτα, εἶπε ἡ κυρία Σέλμπυ.

—Πολὺ καλὰ, κι' ἐγὼ αὐτὸ ζητῶ. Τὸ ἐμπόριο νὰ γίνεταί καὶ τὸ πὼς θὰ γίνεταί δὲ μ' ἐνδιαφέρει. Τὸ ψωμί μου νὰ βγάζω κι' ἐγὼ, ὅπως ὅλος ὁ κόσμος.

Ὁ κύριος κι' ἡ κυρία Σέλμπυ θὰ θυμωαν ἀπὸ μέσα τους γιὰ τὴν αὐθάδεια καὶ τὴν οἰκειότητα, πὸν τοὺς ἔδειχνε ὁ Χάλεϋ, ἀλλὰ ἐνοιωθαν πόσο σκληρὴ ἦταν ἡ ἀνάγκη, πὸν τοὺς ἐπείζε. Ὅσο ἔβλεπε ἡ κυρία Σέλμπυ πόσο σκληρὸς καὶ φιλάργυρος ἦταν ὁ δουλέμπορος, τόσο φοβόταν ὅτι θὰ κατάφερνε νὰ πιάσει τὴν Ἐλίξα μετὲ τὸ παιδί, καὶ τόσο πολέμουσε μετὰ κάθε τρόπο νὰ τὸν κρατῇ καὶ νὰ τὸν χασομερᾷ.

Στὶς δυὸ ἀκριβῶς, ὁ Σάμ καὶ ὁ Ἄντυ ἔφεραν τ' ἄλογα.

—Ὁ ἀφέντης σου δὲν ἔχει σκυλιά;

ρώτησε ὁ Χάλεϋ, τὴ στιγμή πὸν ἔτοιμαζόταν ν' ἀνεβεῖ στ' ἄλογο.

—Σκυλιά; Ἄλλο τίποτα! Κι' ὁ ἀφέντης ἔχει ἕνα σωρὸ, κι' ἐμεῖς ὅλοι ἔχουμε ὁ καθένας μας κι' ἀπὸ ἕνα.

—Πφ! ἔκαμε ὁ Χάλεϋ. Ἐννοῶ σκυλιά γυμνασμένα νὰ κυνηγοῦν τοὺς μαύρους.

Ὁ Σάμ κατὰλαβε πολὺ καλὰ, ἀλλὰ ἔκαμε τὸν κουτό.

—Ὅλα τὰ σκυλιά μας ξέρουν νὰ κυνηγοῦν, κύριε. Εἶναι πρώτης τάξεως σκυλιά!

—Πήγαινε στὸ διάβολο, κουτοαράχη! μουρμούρισε ὁ Χάλεϋ. Ἐμπρός, δρόμο!

Ἀνέδθηκε στ' ἄλογό του, κι' ὁ Σάμ ἀνέδθηκε στὸ δικό του.

—Ὅθ παμε ἴσια στὸ ποτάμι, εἶπε ὁ Χάλεϋ, ὅταν βγήκαν ἀπὸ τὰ σύνορα τοῦ κτήματος. Τοὺς ξέρω ἐγὼ αὐτοὺς, ὅλοι κατὰ τὸ ποτάμι πηγαίνουν.

—Βέβαια, εἶπε ὁ Σάμ.

Ὁ κύριος Χάλεϋ τοὺς ξέρεи καλὰ τοὺς μαύρους. Ὅλοι κατὰ κεῖ πηγαίνουν. Ἀλλὰ ὑπάρχουν δυὸ δρόμοι πὸν βγάζουν στὸ ποτάμι: ἕνας δρόμος μέσ' ἀπὸ τὰ χωράφια, καὶ ὁ δημόσιος δρόμος. Ποιὸν ἀπ' τοὺς δυὸ θέλει νὰ πάρουμε ὁ ἀφέντης; Ἐμένα μοῦ φαίνεται: πὼς ἡ Ἐλίξα θὰ πῆγε ἀπὸ τὸν πιὸ ἐρημικὸ.

Ὅσα κι' ἂν ἦταν φιλόποτος ὁ Χάλεϋ πρὸς τοὺς μαύρους, ἡ παρατήρηση αὐτὴ τοῦ φάνηκε λογικὴ.

—Βέβαια, ὁ κύριος μπορεῖ νὰ διαλέξει ὅποιο δρόμο θέλει, εἶπε πάλι ὁ μαῦρος. Τώρα πὸν σκέφτηκα καλύτερα, φημίζομαι: πὼς θὰ ἦταν προτιμότερο νὰ πάρουμε τὸ δημόσιο δρόμο.

Ὁ Χάλεϋ τὸν κοίταξε τώρα με δυσπιστία.

—Ὅχι! εἶπε. Ὅθ πῆγε ἀπὸ τὸν πιὸ ἐρημικὸ δρόμο!

—Αὐτὸ δὲν τὸ ξέρουμε, Μάσσα, εἶπε ὁ πονηρὸς Σάμ. Οἱ γυναῖκες κάνουν ὅ,τι τοὺς κατέβη ἐκείνη τὴ στιγμή. Ἐκεῖ πὸν θαρρεῖς πὼς θὰ πᾶνε δεξιά, πηγαίνουν ζερβὰ. Γι' αὐτὸ λέω νὰ πάρουμε τὸ δημόσιο δρόμο.

Ἡ παγίδα ἦταν πολὺ πονηρὴ κι' ὁ Χάλεϋ ἔπεσε μέσα. Βλέποντας τὴν ἐπιμονὴ τοῦ μαῦρου, νόμισε ὅτι ἤθελε νὰ τὸν γελάσει.

—Ὅχι! φώναξε θυμωμένος. Ὅθ παμε ἀπὸ τὰ χωράφια καὶ θὰ τὴν προφτάσουμε.

—Ὅπως προστάζει τ' ἀφεντικό. Ἀλλὰ ἐγὼ δὲν τὸν καλοξέρω τὸ δρόμο ἀπὸ τὰ χωράφια. Ἀν χαθοῦμε, δὲν ἔχω καμμιὰ εὐθύνῃ.

—Ἀς χαθοῦμε! Ὅθ παμε ἀπὸ κεῖ

πὸν εἶπα. Κι' ἄς χαθοῦμε, σοῦ λέω!..

Ἐστρίψαν τότε πρὸς τὰ χωράφια καὶ καὶ τ' ἄλογα ἄρχισαν νὰ τρέχουν με καλπασμό. Μετὰ μισὴ ὥρα πάνω-κάτω ἔφτασαν στὴν αὐλὴ μιᾶς ἀγροικίας, ὅπου δὲν ἔβλεπε κανεὶς ψυχὴ. Ὅλοι ἔλειπαν

«Ἦμουν ἀκριβῶς ὁχτῶ χρόνων ὅταν ἡ μακαρίτισσα ἡ κυρία μου σὰς ἔβαλε στὴν ἀγκαλιά μου...»
(Σελ. 67, στ. α')

στὰ χτήματα. Ἀλλὰ μπροστὰ στὸ μονοπάτι ἦταν χτισμένη μιὰ μεγὰλη ἀποθήκη.

(Ἀκολουθεῖ) ΜΙΧ Δ. ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΟ ΝΑΥΤΑΚΙ

Στὸ μανιασμένο κύμα μιὰ νύχτα σὲ ξαπλώσαν μακριὰ ἀπ' τοῦ χωριοῦ σου τὸ γαλανὸ οὐρανὸ, τὰ κύματα κρεββάτι ὕψος, ψυχρὸ, σοῦ στρώσαν με φύκια καὶ ἄμμο. Πέσε κοιμήσου, ὀρφανὸ ναυτάκι μου φτωχό.

Κλαῖνε, θρηνοῦν οἱ ναῦτες στὸ ἔρημο, τὸ σκάφος, κι' αὐτὸς ὁ καπετάνιος στὸ μᾶτι τὸ στυγνὸ ἔχει πικρὸ ἕνα δάκρυ, σὰν σὲ κυκλώνει ὁ τάφος ὁ ἀπέραντος, καὶ κλαίει γιὰ σένανε, ὀρφανὸ ναυτάκι μου φτωχό.

Ἡ μάσσα στὸ χωριὸ σας τὸν πόνο της τὸν κρούει τοῦ κακοῦ τᾶδεσφάκια ζητᾶν τὸν ἀδερφό. Ἦσωνα γιὰ τοὺς τορεῖς τοὺς στὸ ταπεινὸ καλύβι πατέρας τοὺς μικρούλης, τὸ φῶς τοὺς τὸ λευκὸ, ναυτάκι μου φτωχό...

Καὶ πέρα στὰ νοστινὰ στὴν ἀγορὰ ἀνεμοῦλλη γονατιστοὶ προσμένουν τὸ βράδυ τὸ φοιχτό, μ' ἄλλοι, δὲ θάβω χαρούμενο καὶ πάλι, γιὰτὶ σὲ μανιασμένο σὲ κύμα σκοτεινὸ κοιμᾶται τὸ φτωχό...

(Μετάφραση)

ΑἴΛΙΑ ΚΑΡΑΚΑΛΟΥ

ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΕΚΛΕΙΨΕΙΣ

'Αγαπητοί μου,

ΦΥΛΛΟΜΕΤΡΟΥΣΑ σήμερα ένα Ημερολογιάκι της τσέπης, από κείνα που τα μοιράζουν για ρεκλάμα μερικά Τυπογραφεία και Χαρτοπωλεία. Στα μάτησα στη σελίδα των 'Εκλείψεων. Και διάβασα με χαρά μου, — τη χαρά εκείνη που αισθάνεται κανείς όταν βλέπει την προαναγγελία ενός ωραίου θεάματος, — ότι κατά το 1930 θα γίνουν τέσσερις: Δυο της Σελήνης και δυο του 'Ηλίου. 'Αλλά τί απαγοήτευση! Διαβάζω για την πρώτη (μερική έκλειψη Σελήνης στις 13 'Απριλίου): άόρατος εν 'Ελλάδι. Για τη δεύτερη (δακτυλιοειδής και δλική έκλειψη 'Ηλίου, στις 28 'Απριλίου): άόρατος εν 'Ελλάδι. Για την τρίτη (μερική της Σελήνης, στις 7 'Οκτωβρίου) το ίδιο. Το ίδιο και για την τέταρτη (δλική του 'Ηλίου, στις 21 — 22 'Οκτωβρίου.) Καμμιά δρατή στην 'Ελλάδα! Για να δλεπα άξαφνα την τελευταία, θάπρεπε να μουν στα νότια του Ειρηνικού 'Ωκεανού. Για να δλεπα κάποια άλλη, θάπρεπε να μουν στ' ανατολικά του ή στὰ βορεινά του. Και καθεξής — Με άλλους λόγους, τὰ ωραία αυτά θέαματα του 1930 δεν θα ταπολάβουν παρά κάτοικοι χωρών πολύ απομακρυσμένων από μās, — κάτοικοι του άλλου ημισφαιρίου.

'Αλλά δεν είναι ή πρώτη φορά που αισθάνομαι μιά τέτοια απογοήτευση. Οι περισσότερες κι' οι ωραιότερες εκλείψεις, — οι δακτυλιοειδείς άξαφνα του 'Ηλίου, — συνηθέστατα δεν είναι ορατές στην Εύρώπη ή στην 'Ελλάδα. 'Από τις τρεις, τις τέσσερις, τις πέντε που αναγγέλλει κάθε χρόνο το αστρονομικό «πρόγραμμα», δεν μπορούμε να ίδουμε και μεις οι καίμενοι παρά το πολύ μιά. 'Η χώρα μας, ένεκα... ή γεωγραφική της θέση, δεν είναι από κείνες που έχουν το προνόμιο. 'Οπως σπανίζει έδω το βόρειον σέλας, ή βροχή των διαττόντων (πεφτάστερα) και δεν ξέρω τί άλλο, έτσι κι' οι εκλείψεις. Κι' ενώ είμαι τόσο χρονών, δεν θυμώμαι να είδα στην ζωή μου παρά δυο-τρεις δλικές της Σελήνης και μιά μόνο του 'Ηλίου.

Μπορεί τώρα, μέσα σε τόσα χρόνια, να γιναν και περισσότερες. 'Αλλά μερικές μπορεί να τις έχασα από αμέλειά μου, κι' άλλες μπορεί να ματαιώθηκαν ένεκα... ή καιρός. Μιά συννεφιά π. χ. σκάνει να ιδής μερική έκλειψη Σελήνης ή 'Ηλίου; 'Επειτα δεν είχα τὰ μέσα... στο 'Αστεροσκοπείο. Γιατί ξέρετε; Όποιος έχει κει πάνω τὰ μέσα, όποιος έχει π. χ. φίλο τόν κ. διευθυντή, μπορεί να τόν παρακαλέσει να... ξανα-

κάνη προς χάρη του μιάν έκλειψη που δεν πρόφθασε να την ιδή, όπως παρακάλεσε μιά φορά τόν Φλαμμινιόν, διευθυντή του 'Αστεροσκοπείου των Παρισίων, ή ξυπνος του γνωστού ανεχδόνου... 'Οσο μιά έκλειψη της Σελήνης, κι' ακόμα περισσότερο του 'Ηλίου, είν' ένα πράγμα που κάνει μεγάλη και παράξενη εντύπωση στον άνθρωπο. 'Εκεί που είναι μέρα-μεσημέρι ή φεγγαρόφωτο σαν ήμέρα, να βλέπη άξαφνα να λιγοστεύη το φως, να χάνεται, να κυνρίζη το λαμπρό άσπρο, κι' ή νύχτα να γίνετα κατασκότεινη, ή ή μέρα να γίνετα νύχτα! Κι' έπειτα πάλι, σιγά-σιγά, να ξαναφαίνεται τάστρο, να λάμπη στην ίδια σχεδόν θέση και να φωτίζη σαν... να μη συνέθηκε τίποτα!

Μήν κοιτάτε μεις που ξέρουμε από την έπιστήμη τί συμβαίνει και που είμαστε σίγουροι πώς μιά έκλειψη ούτε κακό είναι, ούτε προμήνυμα κακού, αλλά μόνα ένα ωραίο, περίεργο και διασκεδαστικό θέαμα... Φαντασθήτε όμως τόν τρόπο και την αγωνία των παλιών, των πρωτόγονων ανθρώπων, που όταν έβλεπαν έκλειψη, ένόμιζαν πώς ένας δράκοντας κατάπιε τόν ήλιο ή το φεγγάρι, και πώς σε λίγο θα χαλούσε ή κόσμος! Με τί λαχτάρα παρακαλούσαν τὸ Μέγα Πνεύμα να τούς γλυτώσει, και με τί χαρά, με τί ανακούφιση έδλεπαν ύστερα πώς ή προσευχή τους είχε εισακουσθεί και πώς ή δράκοντας, προσταγμένος από τὸ Μέγα Πνεύμα, ξερνούσε τὸ φωτεινὸ άστρο που είχε καταπιεί!

Καθώς ξέρετε από την ιστορία, μιά έκλειψη της Σελήνης βόηθησε τόν Κολόμπο να επιδληθί στους άγριάνθρωπους της 'Αμερικής του. Τους την είχε προαναγγείλει από μέρες, γιατί, σά σόφως που ήταν, ήξερε πώς θα γινόταν και τότε ακριβώς. Οι άγριάνθρωποι, φυσικά, δεν ήξεραν τίποτα. Κι' όταν είδαν την έκλειψη, έπεσαν και προσκύνουν τόν Κολόμπο σαν προφήτη και σά Θεό... Φαντάζομαι πώς πολλά τέτοια θα έγιναν στο κόσμο τότε που ή 'Επιστήμη ήταν ακόμα προνόμιο λίγων ανθρώπων κι' οι περισσότεροι ζούσαν στο σκοτάδι της άμάθειας, της πρόληψης και της δεισιδαιμονίας. 'Αλλά μήπως και σήμερα, ακόμα, δεν υπάρχουν τόσο δυστυχισμένοι άνθρωποι, που όταν γίνετα έκλειψη, νομίζουν πώς ένας δράκοντας καταπίνει τόν ήλιο ή το φεγγάρι, και πώς αυτό είναι σημάδι θείας όργης, που φοβρίζει να καταστρέψη τόν κόσμο;...

Και τώρα που βλέπω στο 'Ημερολογιάκι τη σελίδα με τὸ «πρόγραμμα» των εκλείψεων, συλλογίζομαι από πόσες μάνες και δεισιδαιμονίες, από τόσους μάτσιους φόβους, από πόσες αγωνίες, γλύτωσε την πολιτισμένη 'Ανθρωπότητα ή φιλόανθρωπη κι' ευεργετική 'Επιστήμη...

Σας ασπάζομαι

ΦΑΙΔΩΝ

ΦΘΙΝΟΠΩΡΟ

Τὸ ἀγαπητὸ φίλου Γιάννη Κουγιούλη

Στὴ μέση τοῦ δρόμου μᾶς πρόφτασε τὸ Φθινόπωρο. 'Ηταν κάτι πὸν δὲν τὸ περιμέναμε τόσο γρήγορα. Σταθήκαμε ξαφνιασμένοι καὶ κοιτάξαμε τὸν οὐρανὸ. Μεγάλα, βουρκωμένα σύννεφα ἔφταναν ὀλοένα ἀπ' τὰ βορρεῖα καὶ σκέπαζαν βαρὶὰ τὸν ἥλιο. Σὲ λίγο εἶχε χαθεῖ ἀπὸ τὰ μάτια μας καὶ τὸ τελευταῖο γαλάζιο κομμάτι τοῦ οὐρανοῦ. Μιά μακριὰ σειρὰ ἀπὸ μικρὰ πουλιὰ ὑψώθηκε ἄξαφνα ἀπὸ τὰ δέντρα τοῦ γειτονικοῦ δάσους καὶ χάθηκε μέσα στὴ μαυρίλα τῆς ἀτμόσφαιρας. Κοιταχτήκαμε σιωπηλοὶ καὶ σύγκαιρα νοιώσαμε βαθιὰ στὶς ψυχές μας μιά κρύα ἀνατριχίλα. 'Ετσι, χωρὶς αἰτία. Τὰ μάτια τοῦ φίλου μου με ρωτοῦσαν τί ἔπρεπε νὰ κάνουμε. Νὰ ἐξακολουθήσουμε τὸν περίπατό μας; Γυρίσαμε πίσω. Μὲ τὸ ἴδιο βραδύ βήμα, σὰ νὰ ξέραμε ὅτι ὅσο κι' ἂν βιαστοῦμε, δὲ θὰ μπορέσουμε νὰ ξεφύγουμε ἀπ' τὴ μπόρα, πὸν ἐρχόταν ξοπίσω μας...

Οἱ πρώτες χοντρές στάλες τῆς βροχῆς μᾶς μαστίγωναν τὸ πρόσωπο καὶ μᾶς ἔκαναν νὰ ταχύνουμε λίγο τὸ βήμα μας. 'Οχι γιὰτί φοβόμαστε τὴ βροχή. Κεῖνη τὴ μέρα ἔδρεχε στὶς ψυχές μας, ὅπως σὲ λίγο θάδρεχε καὶ στὴ φύση. Δὲ θέλαμε μόνο νὰ κάνουμε τοὺς δικούς μας νάνησυχήσουν. Περνούσαμε μαζί, πλάι-πλάι, τὸ στενὸ μονοπάτι πὸν ἀνοίγεται μέσα ἀπὸ τὰ πεῦκα. Τὸ βελονωτὸ φύλλωμά τους εἶχε πάρει ἕνα μελαγχολικὸ, μουντὸ χρώμα, πὸν κούραζε τὰ μάτια. Σὲ λίγο ἄρχισε νὰ στράφτει. Σημειοὶ ὅτι ἡ μπόρα ἦταν κοντά. Μιά μακριὰ πύρινη ρομφαία ἔσχιζε τὸ βαρὺ οὐρανὸ καὶ μᾶς ἔκανε νὰ κλείνουμε τὰ μάτια ἀπ' τὴν πολλὴ λάμψη τῆς. Μακριά, ἀπ' τὸ χωριό, ἔφτανε σταυτιά μας τὸ ἀλύχτισμα τῶν σκυλιῶν, συρτὸ καὶ γεμάτο παράπονο. Νὰ πονοῦν τάχα τὰ ζῶα ὅπως κι' οἱ ἄνθρωποι;

'Οταν φτάσαμε, βρήκαμε τὴν κατασκήνωσή μας σὲ συναγερμό. 'Ετοιμάζονταν νὰ δεχτοῦν τὴν πρώτη φθινοπωρινὴ βροχή, σὰν ἕνα ἀνεπιθύμητο ἐπισκέπτη πὸν θάρχεται νὰ μᾶς χαλάσει τὴν ἡσυχία. Δυο-τρὶς χωρὶς ἀποσταθῶν νὰ στερεώσουν τίς σκηνές μας. 'Επειτα θὰ ἔσκαδαν μικρὰ αὐλάκια τριγύρω τους γιὰ τὰ νερά. Παρακολουθοῦσαμε τὴ δουλειὰ αὐτὴ ἀμίλητοι.

'Απ' ὅλη τὴ μεγάλη συντροφιά μας, δὲν εἶχαμε ἀπομείνει ἐκεῖ παρά μόνον ἕξη. 'Ο φίλος μου, ἡ μητέρα του, ἡ μικρὴ του ἀδερφή, ἐγὼ, ὁ μικρότερος ἀδερφός μου κι' ἡ κυρὰ-Δάφνη, ἡ ὑπηρέτριά μας, πὸν εἶχε γράσει στὸ σπῖτι μας καὶ γι' αὐτὸ τὴ θεωροῦσαμε περισσότερο σὰ μιά δεύτερη μητέρα μας παρά σὰ μιά ὑπηρετριά. Κι' ἡ ἀγάπη τῆς γυναίκας αὐτῆς μᾶς συγκινούσε διπλά,

γιατί δὲν ἐπήγαζε ἀπὸ μιά ὑποχρέωση, ἀλλὰ ἔτσι αὐθόρμητα, ἀπὸ μιά καρδιά πὸν ἐνοιθε τὴν ἀνάγκη νὰ φροσιωθῇ κάπου καὶ νὰ γαπήσει «Ποῦ νὰ βρῆς στὰ χρόνια μας συχνὰ τέτοιους ἀνθρώπους!» 'Ακουγα τὰ λόγια αὐτά, ἀπὸ μικρὸ παιδί, στὸ σπῖτι, κι' ἔπρεπε νὰ μεγαλώσω καὶ νὰ γνωρίσω τὸν κόσμο γιὰ νὰ καταλάβω πόση ἀλήθεια ἔκλειναν.

Εἶχαν φύγει λοιπὸν ὅλοι οἱ ἄλλοι κι' εἶχαμε μείνει μεις καὶ μεῖς νὰ ὑποδεχτοῦμε τὸ Φθινόπωρο. Καὶ μᾶς βάραινε ὅλους ἡ ἴδια λύπη: ἡ ἀπόφαση ἡ καλύτερα ἡ σκληρὴ ἀνάγκη τοῦ μισμοῦ τοῦ φίλου μου. 'Απὸ καιρὸ τώρα τὸ μελετοῦσε αὐτὸ τὸ μακρινὸ ταξίδι. 'Απὸ τότε πὸν τὸ σπῖτι τους ἔχασε τὸν προστάτη του κι' ἡ φτώχεια ἤρθε νὰ χτυπήσει τὴν πόρτα του. Ποῦ νὰ τὰκούσει ὅμως αὐτὸ ἡ δόλια ἡ μητέρα του, πὸν τὸν εἶχε μοναχογιὸ καὶ τὸν ἀγαποῦσε σὰν τὰ μάτια τῆς! Μὰ μήπως κι' ἐγὼ δὲ θὰ λυπόμουν τὸ ἴδιο. Ἄφου τὸν εἶχα σὰν ἀδερφό μου; Καλύτερα μάλιστα ἀπὸ ἀδερφό μου, γιατί ἂν μὲ τὰδέρφια μου μ' ἔωνε ἡ συγγένεια τοῦ αἵματος, μ' αὐτὸν μ' ἔωνε ἡ συγγένεια τῆς ψυχῆς. Δὲν ἦταν μυστικὸ τοῦ πὸν νὰ μὴν τὸ ήξερα, καὶ δὲν εἶχα μυστικὸ πὸν νὰ μὴν τὸ ήξερε καὶ κείνος.

Εἶχαμε ζήσει ἀπὸ μικρὰ παιδιὰ στὸ ἴδιο σπῖτι — στὸ ἀπάνω πάτωμα μέναμε μεις, στὸ κάτω ἡ οἰκογένειά του. Μαζί πήγαμε στὸ σχολεῖο, μαζί τὸ τελειώσαμε, μαζί κάναμε τὰ πὸν ὠραία παιδικὰ ὄνειρα, καὶ μαζί τὰ εἶδαμε νὰ βασιλεύουν ἕνα-ἕνα πίσω ἀπ' τὸ θλιβερὸ ὀρίζοντα τῆς πραγματικότητας. Μὰ τί μᾶς ἔνιαζε γιὰ τὰ ὄνειρά μας, ἄφου θὰ εἴμαστε παντοτεινὰ μαζί; Θὰ εἶχαμε πάντα ἀρκετὴ δύναμη γιὰ νὰ παρηγγρούμε καὶ νὰ δίνουμε θάρρος ὁ ἕνας στὸν ἄλλο.

Καὶ νὰ τώρα πὸν ἔπρεπε νὰ χωρίσουμε. Μιά μέρα θὰ σηκώση ἕνα βαπόρι τὴν ἄγκυρα κι' ἕνα μαντήλι θὰ μᾶς ἀποχαίρει... Μὰ ἔτσι, εὐκολα γίνονται ὅλα αὐτά; 'Ετσι εὐκόλα μαζώνουν οἱ καρδιές; 'Ετσι εὐκόλα στεγνώνουν τὰ δάκρυα;

Τὸν τελευταῖο αὐτὸν καιρὸ τοῦ εἶχε γράψει ἕνας θεῖος του, πὸν ἦταν χρόνια στὶς 'Ινδίες, ὅτι τοῦ βρήκε μιά καλὴ θέση στὴν 'Εταιρεία πὸν ἐργαζόταν κι' αὐτός, καὶ τὸν συμβούλευε νὰ πάει Κι' ἡ μητέρα του — μιά πὸν δὲν μπορούσε νὰ γίνε ἀλλοιῶς — ήθελε νὰ τὸν στείλει δυναμωμένο. Γι' αὐτὸ εἶχαμε μείνει στὸ βουνὸ τόσο ἀργά. Τώρα ὅμως πὸν ἄρχισαν οἱ βροχές, ἔπρεπε νὰ φύγουμε.

Τὸ Φθινόπωρο εἶχε φέρεῖ στὸ σπῖτι μας ὅλη του τὴ θλίψη. Αὐτὴ ἡ γνώριμη κι' ἀγαπημένη γωνιά, πὸν ζεσταίνει τίς καρδιές μας, κι' ἡ σκέψη τῆς μᾶς συντροφεύει ὅπου κι' ἂν πᾶμε, ὅπου κι' ἂν βρεθοῦμε — πολλές φορές μᾶς δίνει τὴν

πλήξη. Τὴν πλήξη — τὸ μαῦρο αὐτὸ πουλί — πὸν τίποτα δὲν εἶναι ἱκανὸ νὰ τὸ διώξει μακριὰ καὶ νὰ λυτρώσει τὴν ψυχὴ μας. Τότε νιώθουμε τὴν ἀνάγκη νὰ φύγουμε, ν' ἀλλάξουμε ζωὴ, προσπαθώντας νὰ ξεφύγουμε ἀπὸ τὸν ἑαυτὸ μας.

'Η γιὰτί εἶχε πεθάνει κι' ἡ ἀνάνηψη τῆς πλανιῶν ἀκόμη μέσα στὸ σπῖτι. 'Η ἀδ' ῥφή μου ἄρρωστη βαριά, καὶ κοντὰ σ' αὐτὰ ἡ πίκρα γιὰ τὸ φίλο πὸν θάχαυα. 'Η μητέρα τοῦ ἔλιπε ἀκόμα ὅτι θὰ μπορούσε νὰ τὸν κάνει ν' ἀλλάξει ἀπόφαση. Κι' ἡ ἐλπίδα τῆς αὐτὴ στηριζόταν στὴ δικὴ μου βοήθεια. Σὲ μιά γειτονικὴ πόλη — μισὴ μόνον ὥρα μακριὰ ἀπὸ τὴ δικὴ μας, — ἔμενε ἕνας φίλος μου, πὸν ὁ πατέρας του εἶχε ἕνα μεγάλο ἐργοστάσιο. 'Εγραφα λοιπὸν σ' αὐτὸν τὸν φίλο μου καὶ τὸν παρακαλοῦσα θερμὰ νὰ πάρουν στὰ γραφεῖα τοῦ ἐργοστασίου τους τὸν 'Αλέκο γιὰ ὑπάλληλο. Τοῦ ἔγραφα πόσο συνδεόμενος μαζί του καὶ πόσο θὰ με πίκραινε ὁ χωρισμός του, καὶ περιμένα, ὅχι με πολλές ἐλπίδες, τὴν ἀπάντησή. Φοβόμουν ἀκόμη ὅτι κι' ἂν δεχόταν ὁ πατέρας τοῦ φίλου μου νὰ τὸν πάρει στὸ ἐργοστάσιό του, ὁ 'Αλέκος δὲν θὰ ήθελε νὰ πάει, γιατί δὲν θὰ τὸν ἱκανοποιούσε ὁ μισθός. Μὰ ἡ ἀπάντησή ήρθε ἀρνητική, ὅπως τὴ φοβόμουν. 'Ο 'Αλέκος, πὸν δὲν ήξερε τίποτα ἀπ' ὅλη αὐτὴ τὴν ἱστορία, ἐτοιμαζόταν ὀλοένα γιὰ τίς 'Ινδίες. 'Αποφάσισα τότε νὰ πάω ὁ ἴδιος νὰ παρακαλέσω τὸν πατέρα τοῦ φίλου μου, νὰ τὸν πάρουν στὸ ἐργοστάσιο. Ναί μὲν ὁ φίλος μου μοῦ ἔγραφε ὅτι δὲν ὑπῆρχε καμμιά κενὴ θέση, ὥστε νὰ μπορέσῃ νὰ μ' εὐχαριστήσῃ κτλ, ἐγὼ ὅμως διατηροῦσα ἀκόμη μιά μικρὴ ἐλπίδα, ὅτι ἴσως νὰ κατόρθωνα μὲ τὴν ἐπιμονή μου ὅτι δὲν κατόρθωσα μὲ τὸ γράμμα. Θὰ πήγαυα κει, θὰ τοὺς παρίστανα τὴν οἰκονομικὴ κατάσταση τῆς οἰκογένειας τοῦ 'Αλέκου καὶ τὴν ἀπόφασή του νὰ ξετιντετῇ. Θὰ τοὺς ἔλεγα πόσο τὸν ἀγαποῦσε ἡ μητέρα του καὶ πόσο θὰ τῆς κόστιζε ὁ χωρισμός του. Θὰ τοὺς μιλοῦσα μ' ἐνθουσιασμό γιὰ τὴν τιμότητα καὶ τὴν ἐργατικότητα τοῦ φίλου μου, καὶ θὰ τοὺς παρακαλοῦσα μ' ὅλη μου τὴν καρδιά νὰ τὸν πάρουν στὸ ἐργοστάσιο. Τὸ εἶπα στὴ μητέρα του καὶ μ' ἀγκάλιασε καὶ με φιλοῦσε, μὲ τὰ μάτια πλημμυρισμένα ἀπὸ δάκρυα εὐγνωμοσύνης. 'Επρεπε νὰ φύγω τὸ γρηγορότερο, γιατί ὁ 'Αλέκος ήθελε νὰ δηλώσει νὰ τοῦ κρατήσουν θέση στὸ βαπόρι, πὸν θάφευγε μετὰ πέντε μέρες. 'Η ἀδερφή μου εἶχε καλύτερέφει, κι' ἔτσι ἔφυγα τὴν ἄλλη μέρα, χωρὶς νὰ πῶ τίποτα στοὺς δικούς μου.

'Οσο τὸ τραῖνο πλησίαζε, τόσο μεγάλωναν οἱ φόβοι κι' οἱ ἐλπίδες μου. Θὰ δεχτοῦν; Δὲ θὰ δεχτοῦν; Κι' ἂν δεχτοῦν, θὰ τοῦ δίνουν καλὸ μισθό, ὥστε

νὰ φέσει τὴ σκέψη τοῦ μακρινοῦ ταξιδιοῦ; 'Επειτα συλλογιζόμουν τὴ μητέρα του καὶ τίς δυὸ του ἀδερφούλες, πὸν τὸν ἀγαποῦσαν τόσο πολὺ. Τί χαρὰ θὰ τοὺς ἔδινε ἡ ματαιώση τοῦ ταξιδιοῦ αὐτοῦ! Γιατί ὅλοι οἱ ἄνθρωποι νὰ μὴν εἶναι καλοὶ καὶ νὰ μὴ βοηθοῦν τοὺς ὁμοίους τοὺς ὅταν μποροῦν; 'Ενα «ναί» τοῦ πατέρα τοῦ φίλου μου θὰ ἔκανε εὐτυχισμένους τόσους ἀνθρώπους!

Μ' αὐτὲς τίς σκέψεις βρήκα στὸ γραφεῖο τοῦ τὸν πατέρα τοῦ φίλου μου. Σὰ νὰ με εἶχε φωτίσει ὁ Θεὸς καὶ σὰ νὰ εἶχε βοηθήσει μιά καλὴ Μοῖρα νὰ βρεθῶ ἐκεῖ αὐτὴ τὴ στιγμή, νὰ ῥοθῶν ἔτσι τὰ πράγματα. 'Ο ἐργοστασιάρχης ἦταν θυμωμένος γιατί εἶχε σακωθεῖ μὲ τὸν ταμία του καὶ τὸν εἶχε διώξει. Καὶ τώρα δὲν ήξερε ποῖον νὰ δόλῃ στὴν ἐμπιστευτικὴ αὐτὴ θέση. Τοῦ μίλησα μ' ἐνθουσιασμό γιὰ τὸ φίλο μου καὶ τὸν ἔπεισα νὰ τὸν πάρει στὴ θέση τοῦ ταμία. Τὸ ἐνδιαφέρο μου μάλιστα κι' ὁ ἐνθουσιασμός μου συγκίνησαν τὸν καλὸν ἄνθρωπο. Στὴ θέση αὐτὴ ὁ 'Αλέκος θὰ ἔπαιρνε ἕνα ἱκανοποιητικὸ μισθό. Εὐχαρίστησα θερμὰ τὸν πατέρα τοῦ φίλου μου καὶ τοῦ ὑποσχέθηκα νὰ τοῦ στείλω τὴν ἄλλη μέρα τὸ νέο του ταμία.

**

Πετοῦσα ἀπὸ χαρὰ ὅταν ἔφτασα στὸ σπῖτι τοῦ 'Αλέκου. Τὸν βρήκα νὰ γεμίζει τὸ μπαούλο πὸν θάπαιρε μαζί του. Τὸν βοηθοῦσαν ἡ μητέρα του κι' οἱ ἀδερφές του. 'Η μητέρα του, ὅταν με εἶδε χαρούμενο, κατάλαβε ὅτι εἶχα πετύχει. 'Ο 'Αλέκος, συγκινημένος γιὰ τὴν ἀγάπη μου, δὲν ἔφερε καμμιά ἀντίρρηση γιὰ τὴ ματαιώση τοῦ ταξιδιοῦ του. 'Ημουν ὁ 'Αγγελος τῆς χαρᾶς μέσα σ' αὐτὸ τὸ σπῖτι, πὸν ἔξαλάφωνα τίς καρδιὰς ἀπὸ τὸ βάρος τῆς πίκρας. 'Η μητέρα του πρὸ παντὸς δὲν ήξερε πὸν νὰ με βάλει. 'Αδειάσαμε ἀμέσως τὸ μπαούλο καὶ φάγαμε τὰ γλυκὰ πὸν εἶχ' ἐτοιμάσει ἡ φιλοστοργία τῆς μητέρας.

Κάθε πρωτὴ ἔφευγε ὁ 'Αλέκος γιὰ τὴ δουλειὰ του στὴ γειτονικὴ πόλη καὶ γυρνοῦσε τὸ βράδι. Φαινόταν πολὺ εὐχαριστημένος. 'Ετσι διώξαμε μακριὰ τὸν κίνδυνο τοῦ χωρισμοῦ πὸν μᾶς ἔφερανε τόση λύπη. Τί καλὸ νὰ φέσει κανεὶς τὰ ὠραιοτέρα χρόνια τῆς ζωῆς του στὴ μαῦρη ξενιτειά, μακριὰ ἀπ' ὅτι ἀγάπησε στὸν κόσμο! Καὶ νὰ γυρίζει μὴ μέρη μ' ἀσπρισμένα τὰ μαλλιά καὶ με βαρεὰ τὴν καρδιά, καὶ νὰ μὴ τὸν γνωρίζει κανεὶς!

'Εμεῖς τώρα θὰ ζήσουμε πάντα μαζί — ἀγαπημένοι σὰν δυὸ ἀδερφοὶ — καὶ δὲ θὰ χωρίσουμε παρά τὴ στιγμή πὸν ἡ Μοῖρα θὰ σημάνει καὶ γιὰ μᾶς τὸ πένθιμο σήμαντρό τῆς...

ΓΙΑΝΝΗΣ Α. ΚΑΜΑΡΙΝΑΚΗΣ

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΒΑΡΚΟΥΛΑ

Μέσ' στο γαλάζιο πέλαγος
βαρκούλα κι' αρμενίζει
και σαν πουλι μ' άσπρα φτερά,
γοργά το κύμα σχίζει.

'Αρμένιζε, βαρκούλα μου,
τράβα σέ ξένα μέρη
μά, πρόσεξε ή θάλασσα
βαθιά να μη σε φέρη.

Γιατί το κάνει ψέμματα
βαθιά να σε τραβήξη
κι' έχει να φάη το ναύτη σου
και σένα να σε πνίξη.

Δεπτή Καρούλα

ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ
ΑΠΟ ΕΠΙΣΚΕΤΗ ΧΩΡΙΟΥ

Τι έντύπωση μπορεί να κάνει
σ' έναν κάτοικο μιας πόλης ένα
τόσο δά μικρό και περιφρονημέ-
νο χωριό; Τι έχει; Τους κα-
λούς δρόμους, τα όμορφα σπίτια
ή τάλλα στολίσια που όμορφαί-
νουν τη ζωή στην πόλη;

'Απόμερο, δειλό, κρύβει μέσ'
στην προσινάδα του, ό,τι καλό
έχει. Και το μεγαλύτερο καλό
ένός χωριού είναι ή ποίηση!
Ναί, το χωριό είν' ένα όμορφο
ποίημα!

Μ' αυτές τις έντυπώσεις έφευ-
γα απ' την όμορφη και μαγεμέ-
νη Ζαγορά του Πηλίου, το πε-
ρασμένο καλοκαίρι. Μας είχε
πρώσει ως έχει μια λαμπρή
πανσέληνος του Αυγούστου, και
ή δίψα να χορτάσουμε τις όμορ-
φιές του ωραίου βουνού, του
Πηλίου.

'Αλήθεια! οί τρεις μέρες της
έκδρομής μας ήταν τρεις έκλε-
κτες στροφές από ένα ποιητικό
άριστούργημα! Την πρώτη ποιη-
τική στροφή της έκδρομής αντι-
προσέπει εκείνο το γραφικό,
το υπέροχο χάνι, που αναπαύε-
ται μέσ' στις καταπράσινες όξιες
στην κορυφή του βουνού. Πή-
γατε ποτέ σας σε τέτοιο είδους
Παράδεισο; Μόλις φτάσαμε στ'
όμορφο αυτό χάνι, ο κύρ-Ζήσης
ό χατζής μας υποδέχθηκε γελα-
στός, χαρούμενος, με τη χαρα-
κτηριστική ποδιά της δουλειάς
στη μέση. Πρόθυμα μας σερβί-
ρει αυτός κι' ή γυναίκα του, ό,τι
έκλεκτό και πρόχειρο έχει. Μα-
ζί μας κι' αυτός τρώγει και πι-
νέει, αλλά κι' άνυπόκριτα ό και-
μένος, και θέλει να δείξει ότι
συμμετέχει στη χαρά μας. Κι'
όταν τό κέφι προχωρήσει, μάς
υπενθυμίζει πως είναι καιρός
πιά να συνεχίσουμε το δρόμο
μας. «Έτσι κι' έμεις αφήσαμε
ένθουσιασμένοι τον φιλόξενο κύρ-
Ζήση, κατά τα μεσάνυχτα της
πρώτης μέρας της έκδρομής μας.

Απ' εδώ τώρα αρχίζει να
πλέκεται ή δεύτερη ποιητική
στροφή. Η συντροφιά μας, άκο-
λουθώντας το δρόμο της Ζαγο-
ράς, χάνεται μέσα σ' ένα πλύ-
θος δέντρων. Διασχίζει ένα αλη-

θινό πανηγύρι του φυτικού κό-
σμου! Χρώματα λογίων-λογίων
και ήχοι μουσικών που γεμίζουν
τον αέρα, μάς μαγεύουν μαζί με
τάρώματα των λουλουδιών που
ναι καμωμένα στο μυρμιμένο έρ-
γαστήρι του βουνού! Κι' από
πάνω μας ένα ολοσπρόγγυλο αύ-
γουστιάτικο φεγγάρι! Νά τα
στολίσια του πανηγυριού που
μάς ελχ' έτοιμάσει το Πήλιο τη
βραδυά της έκδρομής.

'Αλλά σάς ενδιαφέρει περισ-
σότερο ό έπilogος του ποιήμα-
τος. Αυτός είν' ή Βίγλα της Ζα-
γοράς, εκείνη ή άκρίνη σκοπιά
προς το Αιγαίο. Ο έπισκέπτης
που αντικρύζει απ' έχει το άτέ-
λειωτο άπλωμα της θαλασσίνης
όμορφιάς και το βαθυπρόσινο
χαλί των καστανιών, κάτω απ'
το όποιο σάν κρύσια κρέμονται
τάραϊά σπιτάκια του Χορευτού,
γίνεται χωρίς να το θέλει κι' αό-
τως Ποιητής, και το χωριό είναι
τή ώραίτερο ποίημα αυτής της
μεγάλης, της άστείρευτης ποιη-
τικής πηγής που λέγεται Φύση!

Συμπνοπούλι

FRANÇOIS COPPÉE

ΨΑΡΕΜΑ ΣΤΟ ΠΟΤΑΜΙ

Στην πόντα καθισμένος,
με τα πόδια κρεμασμένα,
κουφός στο θόρυβο μακριά,
που ή ήχώ του φρονει όλοένα,
έχει ό ψαράς το βλέμμα του
στραμμένο προς το φελλό.
Δέν τομπα. Λαμποκοπούν
του ήλιου οί άκτίνες στο νερό
το ποταμίο... Σάφνου ό φελλός
άπατηλά βουτά,
πηδά ή όρνια. Με πάφλασμα
γειάτο άτιμό, περνά
καρβάνι χαροπό
με σηματούλες στολισμένο·
κι' όταν ξαναγαλήνεψε
το κύμα τ' άρριαιμένο,
ό άνθρωπος που ή προσήλωση
τη νάρχη του έχει φέρει,
ξυπνά, βάζει άλλο δόλωμα
και λέει: Μεσημέρι...

(Μετάφραση) Πίκμαν

ΣΤΟΝ ΤΑΦΟ ΤΗΣ

'Απρίλης είναι κι' άνοιξη. Η
φύση γύρω σκορπάει μύρια χα-
μόγελα. Ντυμένη ή γή το νέο
πράσινο φόρεμά της, στολισμένο
με πολύχρωμα πετάδια, τα λου-
λούδια της. Τα γλυκόλαλα που-
λάκια, στόν έρχόμδ του σούρου-
που, κοπαδιαστά και φλύαρα πε-
τούν με χαρούμενες φωνούλες
στη φωλιά τους. Πέρα κει, ένα
κρυστάλλινο ρυάκι άγογκυλάει
πάνω σε κατόλευκα χαλίνα, με
γλυκό μουρμουρητό...

Ξαφνικά, ένα κατάξανθο παι-
δάκι σάν έμένα, διαβαίνει από
μπροστά μου βιαστικά. Οί τελευ-
τες γελαστές άχτίδες του ή-
λιου χουσώνουν τα μαλλιάκα του
παιδιού—που φαίνεται έτοιμο να
κλάψη—και κάνουν πιο πολύ ό-
μορφα τα πολύχρωμα λουλούδια,

που κρατάει στη μικρούλα άγκα-
λιά. Το βλέπω, άνοίγει με τρε-
μάρινα χεράκια την πόρτα της
μάντρας τ' 'Αη-Θανάση, που μέ-
σα βρίσκεται το κοιμητήρι του
χωριού. Σε λίγο ή πόρτα του νε-
κροταφείου κλείνει πίσω κι' ένα
δαιμονισμένο τριγύρι, που θάκανε
τόν άνθρωπο ν' άνατριχιάση στη
σκέψη, ό,τι βρίσκεται σε μια χώ-
ρα νεκρών.

Τό παιδάκι προχωρεί χωρίς να
κοιτάξη γύρω, σά να ξέρη πού
πηγαίνει. Τα βιαστικά και σχε-
δόν πηδηχτά του βήματα πνίγον-
ται ανάμεσα στα ψηλά χορτά-
ρια των τάφων, που σιγοσαλεύουν
στο έλαφρό άεράκι.

Σταματά μπροστά σ' ένα φρε-
σκοβατό σταυρό. Σκορπίζει ό-
λα τα λουλούδια του στόν τάφο,
με δάκρυα στα μάτια γονατίζει,
κάνει τό σταυρό του και τό χλω-
μά του χείλη κάτι ψιθυρίζουν.
'Ίσως μια συγγνώμη, 'Ίσως μια
προσευχή για την πεθαμένη του
άδελφούλα.

Στόν τάφο της γονατιστό, τό-
βλεπα σά νάβλεπα άγγελούδι, κι'
ή μικρούλα μου καρδιά οράγισε.
Σκουπίζει τα δάκρυά του κι' ένα
λευκό μαντίλι και ψιθυρίζει, όλο
και κάτι έλεγε. Της έλεγε ίσως για
τά παιχνίδια τους κι' ή ψυχή της
άγαπημένης του άδελφούλας, που
τριγύρω πετούσε, άναγάλιαζε
έκ από χαρά στη θύμησή τους...

Τέλος σηκώθηκε κι' άποχαιρέ-
τησε, στέλνοντας ένα φιλι με τό
χέρι στην ψυχούλα της αγαπη-
μένης του άδελφούλας. Τό περί-
μενα στο δρόμο να τό ρωτήσω
τόν πόνο του, να τό παρηγορήσω
και να του κάνω συντροφιά.

Πετροχελιδόνο

ΜΙΑ ΝΟΣΤΑΛΓΙΑ

'Αγαπητό μου μικρό χωριό,
πώς ήθελα να σε ξαναϊδω!...
Νά ιδω για μια άκόμη φορά τόν
καθαρό σου ούρανό και τα μι-
κρά σου σπιτάκια... Νά ιδω τό
μέρος όπου γεννήθηκα και είδα
τό φώς της ήμέρας. Τό σπίτι
μας τότε ήταν περιτριγυρισμένο
μ' ένα μεγάλο κήπο πού, αλί-
μονο! θά είναι σήμερα ξεραμέ-
νος...

Στό βάθος του κήπου
είχε πολλά και μεγάλα δέντρα.
Πόσες φορές, καθισμένη στη
σκιά μιας άκακίας, άκουγα τό
μονότονο τραγουδί του βοσκού
και τη φωνή του πιστού του σκύ-
λου! Ο κήπος ήταν φτωχός ό-
πως όλοι οι κήποι του χωριού.

Μεγάλοι τοίχοι τόν περιτριγύ-
ριζαν, που άπάνω τους ζούσε
χρόνια τώρα ένας γέροντας κι-
σός. Ποιός ξέρει αν βρίσκεται ά-
κόμη ή τριανταφυλλιά που έδινε
τά λουλούδια της στη μητέρα;
Βρίσκουνται άραγε κι' οί μεγάλες
μηλιές που στολίζουν τό μονοπά-
τι του χωριού; Στό νεκροτα-
φείο, μέσ' στα λουλούδια, θά
βρίσκονται οί τάφοι όπου άνα-
παύονται οί δικοί μου; Καιμέ-
νο μου χωριό! σ' άγαπώ, και πώς
νοσταλγώ τόν καθαρό σου ούρα-
νό και τα άξέχαστα καλοκαιρινά
βραδιάκια! Πόσο διαφέρεis από

τις μεγάλες πόλεις! Αυτές δεν
χουν τη δική σου τρυφερή
πονετική ψυχή!...

Μιά Ψυχή

Η ΚΑΤΑΓΩΓΗ ΤΩΝ ΔΟΥΚΟΥΜΑ

Κάποτε, όταν διορίστηκε
δής σ' ένα χωριό της Τουρκί-
ας από τους μεγαλύτερους
λοπαγάδες, μαζέφθηκαν όλοι
χωριανοί και σκέπτονταν τι
θα τό πήγαιναν.

Μετά από πολλές συζητήσεις
άποφάσισαν να του πάνε:
άρνια ψητά, χήνες κι' άλλα πού-
λά. Κι' άφού διάλεξαν μερικά
άπό τους έπίσημους του χωρι-
τούς έδωσαν τό δώρο και τό
έστειλαν με τό βιολιά στο
πύλο Καδή. 'Εκείνος, μόλις
τά όμορφα φαγιά, τόσο ένθου-
σιάστηκε, που προσκάλεσε
νά φάνε μαζί του και τους
σημους του χωριού.

Κάθησαν όλοι στο σοφρά
άρχισαν να τρώνε τα φαγιά
άλλ' εκείνο που έκανε περισ-
τερη έντύπωση στούς χωριαν-
όταν τό ψωμί, που είχε ό
δής στο τραπέζι του. Ήταν
πράγμα στρογγυλό, βουτηγμέ-
νο μέλι, μιά πολύ νόστιμη. 'Α-
έφαγαν, ρώτησαν τόν Καδή
τό ψωμί του, κι' αυτός τους
πε τη συνταγή.

Τό βράδυ, σάν γύρισαν σπι-
τους, διηγήθηκαν τό πρᾶγμα
στούς άλλους χωρικούς. Όλοι
μαζί σκέφθηκαν να τό όνομά-
«ψωμί του Καδή», που τούτο
λέγεται «λουκμ-έλ-Κάδη».

Κι' έτσι, σιγά-σιγά, οί Έ-
γνες κατάφεραν, αλλάζοντας
περισσότερα γούμματα,
λουκμ-έλ-Κάδη, να τό πούν
κουμάδες και λουκουμάδες.

Τούλιος Κοτσα

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

—'Αχ, μαμμά, άς μπορού-
αυτό τό χαροοπλαστέιο να
με από μια πάστα.

—'Όχι, παιδί μου, πού ξέρω
από πότες μέρες τις έχουν.

—Μπα, μόλις δεκαπέντε
ρες είναι που έχει άνοιξει.

Χαρούμενη Ψυχή

—Δέ μου λές, μικρέ!
σουδωσα να μου φέρεis σπι-
τά, και τσιγάρα, και σύ μου φέ-
μοναχά σπύρτα. Πούναι τα
γάσα;

—Έχετε δικιο, τα έχω
Και συλλογιζόμουν στο δρό-
«Μά τί θά τα κάμει τό σπι-
χωρίς τσιγάρα!»

Εάνθιππο

Ο Κουφιοκεφαλάκης έπαι-
στην αύλη και χτύπησε στο
Γρέχει κούτσα-κούτσα στο
μακετό και ρωτά τί να κάμει
—Νά πλύνω καλά τό μέρο
που χτύπησε και να τό βά-
του λένε.

Κι' ό Κουφιοκεφαλάκης πλύν-
καλά... την πλάκα της α-
όπου έπεσε και χτύπησε, και
βάλει ιώδιο!... Τρομερό

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ

Εκτός από εκείνους που
ήλθσαν έξαρχής δι επι-
μοιών να είναι συνδρομη-
και κατά τό 1930, όσοι
ανανέωσαν άκόμη την
συνδρομή των, πρέπει ή
την ανανεώσουν τώρα,
να επιστρέψουν τό φυλ-
δίο τουτο και τά προη-
όμενα από τό πρώτο άλ-
με την ταινία που έχει
πωμένο τόνομά των, και
γράφουν στην ταινία τη
ξη «άπαράδεκτον»,
να τούς διαγράψω.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

ΛΗΝΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Αθήνα, 42 δόδος Ευριπίδου
την 8 Ιανουαρίου 1930.

Ο ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ ΤΟΥ ΚΟΥΡΤΙΔΗ

Όμορφιάτο, συγκινητικότητα τό
ήμισυ του Κουρτίδη μας που
έκαμε τό «Θρακικό Κέντρο»
αίθουσα της 'Αρχαιολογικής
καρείας τό άπόγεμα της 20 Δε-
ερίου. Μ' όλη τη ραχδαία βρο-
ή αίθουσα ήταν γεμάτη άσφυ-
κά. Στην αρχή μίλησε ό πρό-
ς του Κέντρου κ. Μανουήλίδης.

Είπεν ό άκαδημαϊκός κ. Α. Γρ.
μπαρούργους, ό εκπαιδευτικός
λάμψη και ό κ. Γρ. Εβνόπουλος
τό έπειδή όμως ήταν αδιάθετος
όμιλία του τη διάβασε ό καθη-
της κ. Παπαχριστοδούλου). 'Ο-
αυτός έχαρκτηρίσαν όμορφότα-
τόν Κουρτίδη ως άνθρωπο, ως
δωρογό, ως φιλόσοφο και ως
ιστέγη. Στο τέλος ή καλλιτέ-
της άπαγγελίας κυρία Τζούλια
Απελά-Ταρέντσιου διάβασε τό συγ-
ητικό εκείνο διηγηματάκι του
Κουρτίδη «Τό ποτήρι με τά δά-
μα», κι' ένας μαθητής της ό μι-
ς Κουρούλη, άπήγειλε ζωηρό-
τα τρία από τά μικρά παιδικά
ου ποιήματα.

Με μεγάλη μου εύχαρίστηση είδα
την αίθουσα και πολλά Διπλσός-
ουλα, που αξέπαινα έτίμησαν τη
ήμη ενός μεγάλου ανθρώπου, που
σο τάγαπούσε και πού γι' αυτά
ραφε τόσο όμορφα έργα...

Άλλο φιλολογικό μνημόσυνο του
Κουρτίδη έτοιμάζει, μαθαίνω, κι' ό
Καρνασός».

Με διαβάσεις έφτά χρόνια, 'Α-
σοπούλι είμαι στο σπίτι σου
τόν καιρό του παππού σου ά-
μας, άλλ' αυτή είναι ή πιο παλιά
μου συνδρομήτριά γιατι μπήκιν στο
σπίτι της από τό 1907. Δέν θυμώ-
μαι αυτή τη στιγμή από πότες μπή-
ει στο σπίτι της Μεγάλης 'Ελ-
λάδος έξω όμως έμειν κι' οί δυό
αυτές φίλες μου είναι από τις πιο
καλές που έχω Γιατί έχω και
πιο λίστες, ή άλλων παλιότερων.

Ένας απ' αυτούς είναι κι' ό Μι-
κρός Αθηναίος, που πρό 14 ε-
τών πήρε από τό μεγαλύτερο άδελ-
φό του αυτό τό ψευδώνυμο. Κι' ίσα-
ίσα μου γράφει πως φέτος ήθελε
πιά να παραιτηθή, γιατί αληθινά
είναι μεγάλος! αλλά άμα έλαβε τό
πρώτο φυλλάδιο κι' είδε «τά θαυμά-
σια που είχε, δέν του έκαμε καρ-
διά να τό στείλ η πίσω». Έτσι θά
τόν έχω και φέτο τόν καλό μου πα-
λιό φίλο, και του χρόνου πιά...

μένα και παρηγοριά και συμβουλή.

Πιστεύω, Πορφυρογέννητη, ότι
το γράμμα σου παίρνει μια από τις
καλύτερες θέσεις μέσα σ' αυτά που
λαβαίνω αυτόν τόν καιρό και «που
πλημμυρίζουν από ένθουσιασμούς κι'
εύχαριστίες». Πολλό όμορφο γράμμα!
Λυπούμαι μόνο που δέν μπορώ να
τό δημοσιεύσω, — πού τόπος! — σ'
εύχαριστώ όμως απ' την καρδιά μου!

Δέν πάει παρακάτω και τό γραμ-
ματάκι της 'Ερως Δρόσου. Πέν-
τε χρόνια—μου γράφει— είμαι στο
θαυματοργό σχολείο σου, και τις
μιάς γνώσεις μου σε σένα τις χρω-
στάω. Ποσα μ' έμαθες! Ποτέ δέν
θά έχασω τί στέλεις για μένα.
'Ίδιως οί σοφές 'Επιστολές του κα-
λού μας Φαίδωνος μ' έκαμαν να
σκεφθώ και να καταλάβω ένα σω-
ρό πράγματα, που δίχως αυτές ά-
σφαλώς δέν θά τάξερα. Θά σάς εύ-
γνωμονώ αιώνια!» 'Η ίδια συγχι-
ρει τις νικήτριες του Πεντάθλου
κατά τη Φιλόσοφη για τά όμορφα
ποιήματά της, «που δείχνουν ότι
βαδίζει στα ίχνη της Αιλάντας».

Ναι, Κούκλα του Χωριού, πο-
λύ γρήγορα περνά ό καιρός και
«χωρίς κανείς να τό καταλάβη,
βρίσκεται γερασμένος»... Άλλ' αυτό
δέν σημαίνει πως ό κόσμος αυτός
είναι ψεύτικος, ώ, είναι αληθινότα-
τος κι' αιώνας. Όταν περνούμε
μεις, έρχονται άλλοι κι' οί άλλοι
αυτοί είναι ή συνέχεια μας... Σ' εύ-
χαριστώ για όσα γράφεις, καθώς
κι' ό κ. Εβνόπουλος.

Αυτό να λές πάντα, Μελαχο-
λική! Υπαξίς: δόξα σοι ό Θεός...
Και μένα δέν μάρεσσουν αυτές οί ει-
ρωνικές και τά παρηλακτικές στις Μ-
κρές 'Αγγελίες! θά προτιμούσα να-
δλεπα πάντα έκφράσεις φιλικές, ά-
δελφικές. Συλλογίζομαι όμως ότι τα
πράγματα είναι τολλάχιστο άκα-
κα, κι' έτσι πιστεύω να τά παίρ-
νουν κι' οί παρηλακτικοί. Τι να κά-
μη κανένας! Τά παιδιά παίζει...

Η Νησιωτοπούλα μου γράφει
για την άπεργία που έκαμαν στην
Κύπρο όλα τα Γυμνάσια και τά
Παρθενώγια, εις ένδειξη διαμαρ-
τυρίας γι τά κάποιο νομοσχέδιο που
τό θεωρούν περιοριστικό. Γιατί δι-
νει τό δικαίωμα στόν 'Αγγλο να
θερνήτη να διορίζη και να παύη
τούς καθηγητάς κτλ. 'Εγινε μάλι-
στα και μια μεγάλη διαδήλωση ά-
πό μαθητές και μαθητρίες, που φώ-
ναξαν «άνω τό νομοσχέδιο! ζήτω
ή 'Ενωσις!» και έψαλλαν τόν εθνι-
κό ύμνο. Νά ιδω με λοιπόν πώς θά
τελειώση κι' αυτό τό ζήτημα. Φαί-
νεται όμως ότι πλησιάζει ό καιρός
που ή Κύπρος θά ένωθή με την 'Ελ-
λάδα κι' έτσι θά τελειώσουν όλ'
αυτά...

Η Σμαράγδα Χο. Σουβαλιτζή
ισχυρίζεται ότι όχι ή Μεγάλη 'Ελ-
λάς, άλλ' αυτή είναι ή πιο παλιά
μου συνδρομήτριά γιατι μπήκιν στο
σπίτι της από τό 1907. Δέν θυμώ-
μαι αυτή τη στιγμή από πότες μπή-
ει στο σπίτι της Μεγάλης 'Ελ-
λάδος έξω όμως έμειν κι' οί δυό
αυτές φίλες μου είναι από τις πιο
καλές που έχω Γιατί έχω και
πιο λίστες, ή άλλων παλιότερων.

Ένας απ' αυτούς είναι κι' ό Μι-
κρός Αθηναίος, που πρό 14 ε-
τών πήρε από τό μεγαλύτερο άδελ-
φό του αυτό τό ψευδώνυμο. Κι' ίσα-
ίσα μου γράφει πως φέτος ήθελε
πιά να παραιτηθή, γιατί αληθινά
είναι μεγάλος! αλλά άμα έλαβε τό
πρώτο φυλλάδιο κι' είδε «τά θαυμά-
σια που είχε, δέν του έκαμε καρ-
διά να τό στείλ η πίσω». Έτσι θά
τόν έχω και φέτο τόν καλό μου πα-
λιό φίλο, και του χρόνου πιά...

φό του αυτό τό ψευδώνυμο. Κι' ίσα-
ίσα μου γράφει πως φέτος ήθελε
πιά να παραιτηθή, γιατί αληθινά
είναι μεγάλος! αλλά άμα έλαβε τό
πρώτο φυλλάδιο κι' είδε «τά θαυμά-
σια που είχε, δέν του έκαμε καρ-
διά να τό στείλ η πίσω». Έτσι θά
τόν έχω και φέτο τόν καλό μου πα-
λιό φίλο, και του χρόνου πιά...

Κατενθουσιασμένη κι' ή Ειρηνού-
λα Καρακώττα με τά φεταίνά μου.
Με παραβάλλει με άστρο, που με
τή λάμψη του έκαμε όλα τάλλα να
χλωμιάσουν. Κι' άκόμη με «όλόδροσο
κήπο, γεμάτον από μπουμπουκία
κρίνων και τριαντάφυλλων, έτοιμα
ν' άνοίξουν στο πέρασμα του χρόνου
και να μάς χαρίσουν τό γλυκό τους
άρωμα...» Τι όμορφα! Της έστειλα
και τόν 'Οδηγό που μου ζήτησε
και χαίρω πολύ που θά μπή στην
κίνησή μου.

Δέν έχεις ανάγκη να μου ζητήσης
συγγνώμη, καλέ μου Φάρε της Εί-
ρήνης. Όταν έλαβες τό πρώτο φυλ-
λάδιο, δέν είχες λεπτά ν' ανανεώσης
τη συνδρομή σου, δέν έλπιζες ναπο-
κτήσης γρήγορα και, σάν τίμιο παι-
δί, πού είσαι, έσπευσες, αν και με
τόση σου λύπη, να μου τό επιστρέ-
ψης ως άπαράδεκτο. 'Όστερα, ανελ-
πίστος, οίκονόμησες μια συνδρομή.
Και φυσικά, έσπευσες να μου τη
στείλεις για να σε ξαναγράψω. Τι
έκαμες λοιπόν για να σε συχωρέ-
σω; 'Απεναντίας πρέπει να σου πω
ότι πολύ με συγκίνησε ή τόση σου
άγάπη, και μάλιστα ή φράση σου,
ότι «όσο κι' αν κρατιόσουν, δάκρυ-
σες τη στιγμή που έβριχες κείνο
το φυλλάδιο στο ταχυδρομείο». 'Ω,
και πόσο άλλοι θά μάποχωρήσθη-
καν με την ίδια λύπη! Γιατί έξω
καλά πως μόνο οίκονομικοί λόγοι
κάνουν καμιά φορά τούς φίλους
μου να μείνουν πρό της ώρας...

'Αλήθεια, 'Ελεοθέριε Ν. Ρου-
σάκη, ένας «τρίτος» δέν μπορεί να
καταλάβη, και γι' αυτό λέει κι' ή
παρηλακία «όσα ξέρει ό νοικοκύρης...»
'Όστόσο όμορφο ό το γράμμα
σου που δόνηκε ανεξήγητο, γιατί
δέν μπορώ να φαντασθώ ότι, από
όποιοδήποτε δυστύχημα, — και βέ-
βαια σου συνέβη ένα πολύ μεγάλο!
— μπορεί να πεπαισθη σε τόσο βαθμό
ένα παιδί της ηλικίας σου και με
τά χαρίσματα σου. Τι θά είναι αν
ήξερα τί ακριβώς σου συμβαίνει,
μήπως θά μπορούσα να έπέμψω σε
δευτέρη μητέρα σου. Άλλά σέβο-
μαι την έπιφυλακτικότητά σου κι'
έμπιστεύομαι στο χρόνο... Έλαβα
υπό σημείωση τις συστάσεις σου και
σ' εύχαριστώ που δέν θά παιδώς
ν' ανανεώσης τη συνδρομή σου, αν
κι' άποσπείσαι από την κίνηση όρι-
στικά. Φυσικά, θ' αναφερθώ σε 'Α-
ποτελέσματα του Διαιτητισμού που
έχεις λάβει μέρος, κι' ή πρό πολλού
σταλμένη Συλλογή σου συμπεριελή-
φθη στόν τρέχοντα.

Άφροδίτη της Μήλου, Κάστρο
του Μυρτιά και 'Ανη Πελαγοννή,
είχα φιλάει από την περασμένη έ-
βδομάδα τά γράμματά σας για να
σας άπαντήσω, αλλά πάλι δυστυ-
χώς, έξανηλθήθηκε ό χώρος. Σας εύ-
χαριστώ για τά καλά λόγια, — για
τά έσπαθώματα σας εύχαρίστησα, —
και περιμένω να μου ξαναγράψετε.

Κανένα ψευδώνυμο δέν εγκρίνεται, ούτα
άναώνεται, αν δέν συνοδεύεται από τό
δικαίωμα, όρ. 10. — Τα εγκρινόμενα ή ά-
νανεούμενα ίσχύουν ως την 30 Νοεμβρίου
1930. 'Όσα συνοδεύονται από Α. άνήκουν
σε άόρτια και όσα από Κ, σε κορίτσια.

'Ωραιάς 'Επιστολές μου έστει-
λαν αυτήν την εβδομάδα κι' οί έξής:
Κούκλα του Χλανδρίου, Καρμε-
λίτα, 'Ελπίδουσα Νεότης, Σι-
μόνη, 'Αμαζών, Οδρανίον Τό-
ξον, Σεντεμένο Πολιτάκι και
Ξεφτέρη της 'Ηπειρου. — Θά τούς
άπαντήσω στο έρχόμενο.

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Κανένα ψευδώνυμο δέν εγκρίνεται, ούτα
άναώνεται, αν δέν συνοδεύεται από τό
δικαίωμα, όρ. 10. — Τα εγκρινόμενα ή ά-
νανεούμενα ίσχύουν ως την 30 Νοεμβρίου
1930. 'Όσα συνοδεύονται από Α. άνήκουν
σε άόρτια και όσα από Κ, σε κορίτσια.

Νέα Ψευδώνυμα: Παιγι-
διάρα, κ. (βρέστε με). Ναπολεό-
νη, κ. (ΑΜ). Βάτραχος Νο 6, ά.
(ΙΑ). Άρατος, ά. (ΝΔ). Λουι-
ζιάνα, κ. (ΖΘ). Καρμελίτα, κ.
(ΑΕ). Φασουλής Φιλόσοφος, κ.
(ΑΜ). Ένωσό, κ. (ΜΠ). Διάνα,
κ. (ΕΠ). Έρση, κ. (ΕΣ). Θλιμ-
μένο Βορειοηπειρωτάκι, κ. (...).
Ξεφτέρη (της 'Ηπειρου, ά. (...).
Βοσκοπούλα, κ. (ΠΜ). Μ'λα-
χορινός 'Ιπότης, ά. (ΑΓ). Στέ-
φανος Δόξης, ά. (ΚΤ). Μοζαμ-
βίκη, κ. (...). Άλία, κ. (ι;).
Γκνύ, κ. (ι;). Πνοή του Ζεφύρου,
κ. (ι;). Νικηφόρος Φωκάς, ά.
(ΜΑΚ. ΔΥΝ.). Ρωμανός ό Δε-
καπινός, ά. (ΜΑΚ. ΔΥΝ.). Κων-
σταντίνος Πορφυρογέννητος, ά.
(ΜΑΚ. ΔΥΝ.). 'Ιωάννης Τσιμι-
σκής, ά. (ΜΑΚ. ΔΥΝ.). Ρωμανός
'Αγουρός, ά. (ΜΑΚ. ΔΥΝ.). Λέων
ό Σοφός, ά. (ΜΑΚ. ΔΥΝ.). 'Ι-
σχύς του Πεπρωμένου, ά. (ΑΣ).
Φρού-Φρού, κ. (ΑΚ).

'Ανανεώσεις Ψευδωνύμων:
Χλωπό Δειλινό, κ. 'Ιδεολάτρης,
κ. 'Ομορφη Κουκλίτσα, κ. Πίλ-
μιν, ά. 'Εσθήρ, κ. Ταπεινό Κυ-
κλάμινο, κ. 'Αγνωστη, κ. Μι-
κρούλα Τραλάλα, κ. 'Αφελής
Κυριοπούλα, κ. Τριφασικό Κου-
νούλι, ά. '

πάλι·) **Φώτον Δάμψην** (δυστυχώς, ὁ χώρος δὲν μοῦ ἐπιτρέπει νὰ ἐξηγιέμαι καλύτερα· πρέπει νὰ μαντεύσῃς, καὶ προπάντων νάχῃς ἐμπιστοσύνη τὸ πεζό, εἶδες, δημοσιεύθηκε) **Δαδάναν** (ἐλαβὰν εὐχαριστῶ γὰ τὰ καλὰ λόγια καὶ τὴν καλὴν ὑπόθεσιν) **Ποιγίπιοσαν τοῦ Ἰδεώδους** (τοὺς δύο ὁμορφοδεμένους τόμους ποὺ στολίζουν τώρα τὸ γραφεῖο σου, εὐχομαι νὰ τοὺς κάνῃς πολλοὺς, πολλοὺς...) **Σταράτην** (ἐλαβὰν κι' ἐξετάσαμε μὴν ἀκούτε αὐτὰ ποὺ σὰς λέγει κατὰ τῆς δημοτικῆς· τίς ἐκθέσεις σας δώμας νὰ τοὺς γράφετε στήν καθαρῆν σου, κι' ἐπειδὴ τὸ θέλει, ἀλλὰ κι' ἐπειδὴ πρέπει νὰ μαθαίνετε κι' αὐτὴ τὴ γλῶσσαν) **Σμέλλον Χρυσάνθον** (σοὺ ἐνέκριναν, εἶδες, τὸ ψευδώνυμο· πολὺ μοῦ ἄρεσε τὸ πρῶτον σου γράμμα κι' ἐλπίζω νὰ μοῦ γράφῃς συχνά· ἐμπρός, νέο μου Διαπλάσπουλο, νὰ τὰ φτάσῃς ὅλα...) **Τρούλλην Χαριοιάδην** ('Ὁδηγὸ καὶ φυλλάδιον ἔστειλα· εὐχαριστῶ πολὺ) **Μονάκριβην** (βεβαιότατα, μπορεῖ κανεὶς νὰ ξεσπαθῶναι ὅλο τὸ χρόνο· ἐκεῖνο τὸ «ὡς τὴν Πρωτοχρονίαν» τὸ εἶπα γὰ παλαιοὺς συνδρομητὰς ποὺ δὲν εἶχαν ἀνανεώσει ἀκόμα τὴ συνδρομὴν τοὺς· εὐχαριστῶ πολὺ καὶ περιμένω) **Γόρδιον Δεσμὸν** (στὸ Δημόφλημα μόνον τὰ ψευδώνυμα, —κι' ἀπ' αὐτὰ πάλι μόνον τὰ ψευδώνυμα τοῦ 1929 — εἶναι ὑποψήφια· ἐπομένως τὰ ὀνόματα τῶν συλλόγων δὲν εἶναι· ἔστειλα 12 τετράδια) **Ἐννὼ** (ἡ 10 σελλίνα, ἡ 147,50 δραχμὴς, τὸ ἴδιον εἶναι) **Περιπλοκάδα** σοὺ τὴν ἀντικατέστηκα) **Μαίρην Παππά, Ἰδεολάτριν, Μικρὴν Ἀρτίστην, Νικόλαον καὶ Ἀριστείδην Δ. Ποθητὸν κτλ.**

Πετρόφωρο, Μαίρην Π. Πάνου, Μιχαὴλ Γ. Κούμπαν, Εὐάγγελον Παπαντωνιάδην (ἔστειλα).

Εἰς ὅσας ἐπιστολάς ἐλαβὰ μετὰ τὴν 6 Ἰανουαρίου, θ' ἀπαντήσω στὸ ἐρχόμενον.

ΤΟΜΟΙ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Τῆς **Α' Περιόδου** (1879 - 1893) ἀπὸ τοὺς ἐκδοθέντας 24 τόμους ὑπάρχουν ἀκόμα μόνον οἱ ἐξῆς τρεῖς: 7ος, 14ος, καὶ 18ος. **Ε**-καστος τόμος δοχ. 25, ταχυδρομικῶς δὲ ἀποστέλλόμενος δοχ. 28,50 διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν καὶ δοχ. 35 διὰ τὸ Ἐξωτερικόν.

Τῆς **Β' Περιόδου** (1894 - 1929) ὑπάρχουν ὅλοι οἱ ἐκδοθέντες τόμοι, 36 ἐν ὅλῳ. Ἐκ τούτων, οἱ μὲν Τόμοι τῶν ἐτῶν 1894 - 1928 τιμῶνται ἑκαστος ἀρραφὸς δο. 80 καὶ ραμμένος δο. 85. Ὁ δὲ Τόμος τοῦ 1929 τιμᾶται ἀρραφὸς δο. 110 καὶ ραμμένος δο. 115. Ταχυδρομικὰ τέλη ἐκάστου τόμου προσθετέα εἰς τὰς ἀνω τιμὰς: διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν δοχ. 5 ὁ ἀρραφὸς καὶ δοχ. 15 ὁ ραμμένος, διὰ δὲ τὸ Ἐξωτερικὸν δοχ. 23 εἴτε ἀρραφὸς εἴτε ραμμένος.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 248ου Διαγωνισμοῦ. Τοῦ φυλλαδίου τούτου αἱ λύσεις εἶναι δεκταὶ μέχρι τῆς 11 Μαρτίου.

73. Δεξιόγραφος

Κερασφόρο καὶ θεὰ
"Αν τὰ βάλλῃς στὴ σειρά,
"Ενα αἰγύπτιο θεὸ
Θὰ μᾶς καμῇς στὸ λεπτό.
Ἐγγλεῖτσα

74. Συλλαβογράφος

Τὸ πρῶτον ἀντωνυμία
Σὲ γένος θηλυκόν,
Τὸ δευτέρου εἶν' ἡ ἴδια
Ἀλλὰ στάρσενικό.
Μ' αὐτὰ τὰ δύο νησάκι
Τοῦ Αἰγαίου ἀποτελεῖται.
Ἐμπρός, καλοὶ μου λύται!
Χρῆστος Ι. Σολιάτης

75. Τονόγραφος μετὰ Στοιχειογράφου

Εἶμ' ὄνομα κοινότατο,
Τὸν τόνο κατεβάζω
Καὶ γίνομαι ἱερό.
Τὸ ἴδιο κἀλί, γράμμα μου
Πετῶ καὶ στὸ κεφάλι
Λυὸ κέρατα φορῶ!

Δὸν Ζουάν

76. Ἀναγραμματισμὸς

Πορεύομαι μὲ τάξιν, πειθαρχία,
Στήριγμα τῆς πατρίδας καὶ
[καμάρι.

Μὰ λίγο ἂν ἀνακατευτῶ,
Τὴν τάξιν μου θὰ διαδεχθῇ ἄ-
[ταξία,
Ὁ διάβολος τὴν πειθαρχία θὰ
[πάρῃ,

Κι' ἀτίθασσο μπουλούκι καταντῶ.
Γεωργίου

77. Πυράμις

+ = Σήμῳνον.
* + * = Ὅρα τ. ἔτους.
* * + * * = Μέρος ναοῦ.
* * * + * * * = Ἀρχ. ποιητῆς
* * * * + * * * * = Ἡμέρα.

Οἱ σταυροὶ καθέτω; μεγάλη
νῆσος τοῦ Αἰγαίου.

Μύρο τοῦ Μαγιοῦ

78. Μαγικὴ Εἰκὼν ἄνευ Εἰκόνης

— Λουκά, Πάρι, καὶ σύ, Κα-
τίνα, καθήστε ἀκόμα, ἔχομε νὰ
φάμε καὶ σαλάτα καὶ φρούτο.
— Μὰ τί σαλάτα; τί φρούτο;
— Σὰς τὰ εἶπα καὶ τὰ δύο!
Γεωργίου — βέρωφ

79. Ἀπλὸ Κεφάλι νομός, ἀφή, ὄνος, ὕλη.

Εἰς ἐκάστην τῶν λέξεων τούτων νὰ προστεθῇ ἀπὸ ἓν γράμμα ὡς κεφαλὴ, ὥστε νὰ σχηματισθοῦν ἄλλαι τόσαι λέξεις, τῶν ὁποίων τὰρχικὰ νὰποτελοῦν ἐλληνικὴν πόλιν.

Ναυτάκι

80. Ποικίλη Ἀκροστιχίς

Τὸ πρῶτον γράμμα τῆς πρώτης τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων, τὸ δεύτερον τῆς δευτέρας, τὸ τρίτον τῆς τρίτης καὶ καθεξῆς, ἀποτελοῦν θεὸν ἢ πλανήτην.

1, Εἰς τὸν τράκοντα· 2, Μαθητῆς τοῦ Σωκράτους· 3, Ἀρχαία πόλις τῆς Στερεᾶς· 4, Νεώτερος μέγας ἐξερευνητής· 5, Ἱερεὺς τῆς Τροίας· 6, Ἀρχαῖος ῥήτωρ.

Εἰφομάχος

81. Γρίφος

Εἶθε :: Πᾶς Χ οἱ (λύται — τῶπαν)
(Ρητὸν Διονυσίου τοῦ Ἀρεοπαγίτου).
Πάνθει· Ἀβραδάτου

82. Μικτὸν

ρη - ιλας - πινο

[Νέον εἶδος Φωνηεντολίπου καὶ Ἑλληπουσμφώνου, εἰς τὸ ὁποῖον κάθε λέξις δηλοῦται μὲ μερικά τῆς γράμματα, σύμφωνα καὶ φωνήεντα ὁμοῦ.]

Ἀμαρυλλίς

Διὰ τοὺς Γαλλομαθεῖς

83. Charade

Mon premier, certes, n'est plus
[à boire ;
Mon second aussi n'est plus à
[faire ;
Mon entier, pour une salle à
[manger
Est un meuble des plus neces-
[saires.

Ἰραπουλοχαρτο

84. Sans Voyelles

rn - d - trp
Γιγαντιστὲς Νάνος

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευμ. Ἀσκησ. τοῦ φύλ. 43

625. Περίανδρος (περί, "Αν-
δρος. — 626. Ἀρχτος, ἄρτος. —
627. Ἀρούς, Σάροα. — 628. Κῦ-
630. Ο Ν Κ ρος, κηρός. — 629.
Ν Α Δ Ὁ Ὀλυμπος εἶ-
Ο Π Τ ναι ὄρος. ("Η ἱ-
ΣΤΟΜΑ νάγνωσης ἀπὸ τὸ
Λ Ο τοῦ δευτέρου
Ε στίχου περιστρο-
Ω φικῶς.)
Ν

631. Σ Α Σ Σ
Η Ι Ο Σ
Ρ Η Μ Α Α Ε Η Ν
Ε Λ Ο Ι Ο Ρ Ω
Σ Σ Ν

632-636. Διὰ τοῦ Ω: Ὁρος, ὦρα,
χώρος, μωρός, Παῖων. — 637.
ΓΝΩΘΙ ΣΑΥΤΟΝ (Γεώργιος,
ναός, ὦρα, θεός, ἴον, σαύρα,
Ἀθηνᾶ, ὕαλος, Τήνος, Ὀλυμ-
πος, Νινευί) — 638. ΒΑΡΚΕΛΩ-
ΝΗ ("Αννα, Ρέα, Κλέων, Ἑλ-
λη. Λέων, ὦρα, Νέρον, Ἡβη).
— 639. Παναμάς. 640. Πάντα
ρεῖ. 641. Ἀγαπημένη Διάπλα-
σις ("Αγὰ, πῖ μὲ νῖ, διὰ πλ ας,
εἰς).

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Διὰ 1 ἕως 10 τὸ πολὺ λέξεις μὲ ἄλλα
στοιχεῖα δο. 6, τὸ ἐλάχιστον τίμημα. Πέ-
ραν τῶν 10 λέξεων 60 λεπτὰ ἡ λέξις
μὲ παχὺ δὲ στοιχεῖα λεπτὰ 70 καὶ μὲ
κεφαλαῖα δο. 1 Ὁ χωριστὸς στίχος δο. 3.
Οἱ μὴ συνδρομηταὶ πληρώνουν τὰ διπλά.
Ἡ προπληρωμὴ εἶναι ἀποσπαστική.

Α' — 88

Μαίοντας στὸν πυρῶντον Διαπλά-
σμο χαίρετὸ ὅλους ες.

Βάτραχος Νο 3

Α' — 89

Ὁ Ἡσάις στέλνει ἓνα γλῶσσ χαίρετισμὸν
στὰ Διαπλάσπουλα, μαίοντας στὸν
κόλπον τῆς Διαπλάσεως, καὶ ἃ εὐχεται εὐ-
τυχισμένον τὸν καινούργιον χρόνον.

Α' — 90

Ἀντάλασσον Μ. Μυσικά, Δις: Κλεο-
πάτραν Ἀμύτρον, Ἐγγατίαν 112 (Διὰ
Η), Θεσσαλονίκην.

Ἡσάις

Α' — 91

Ἀντάλασσον κάρτες ἡθοποιῶν. Τροζάν,
Κιουτοζίδην, τί γίνεσθε; Πρόδρομ,
Μπουφίδου, μὲ κεχάστε; Δις: Δεσποῖ-
να Παπαδοπούλου, Κωνσταντίνου Παζιο-
λόγου 147 (Διὰ Γαρίαν τῶν Πιθῶκων) Θε-
σαλονίκην. Ταρζάν τῶν Πιθῶκων

Α' — 92

Ποῖός εἰμαι: . . . εἰμαι. . . μά. Λάε-
εἰμαι ἡ Γαπηνὴ Ψυχούλα.

Α' — 93

Τρανὴ εἰρωνεία αὐτῇ, Νίκη.

Α' — 94

Κάθε εὐγενικὴ ψυχὴ θὰ ψηφίσῃ τὸν
Ταρζάν

Α' — 95

Διαπλάσπουλα ες, δώστε μιὰ
καὶ στὸν:

ΝΑΠΟΛΕΟΝΤΑ

Ἰποψήφιον δημοψηφίσματος 1929

Α' — 96

ΕΥΘΥΜΟΙ ΝΕΟΙ

Ὁ σκοπὸς τοῦ συλλόγου μας εἶναι πα-
τρικός. Ζητεῖται πληροφορίαι (Α' —
Ἐμπρός· ὅλοι στὸ σύλλογόν μας μέλη καὶ
τιπρόσωποι.

Α' — 97

Εὐχομαι στὰ Διαπλάσπουλα Τριετή-
σμενόν τὸν καινούργιον χρόνον.

Καρμελί

Α' — 98

Ἀλληλογραφῶ, ἀντάλασσον κάρτες,
ποιοὺς μὲ ὅλους ες. Φρόνη, Σίμ-
Ἀκακία, Δὸν-Ζουάν, Πειραχτήρι, ἀλλ'
γραφῶμε· Δις μου: Διοχάρους 14,
Πόλη Βυδάλη διὰ Καρμελίτα, Ἀθῆναι.

Καρμελί

Α' — 99

Προκηρύσσω διαγωνισμὸν καρτῶν
ποιῶν Συμμετοχὴν ἐλευθέρην. Προ-
σμία 2 μηνῶν. Δις: Παυλόπουλον,
γᾶμου 27, Ἀθῆναι.

Φασουλῆς Φιλώσεως

Α' — 100

Ἀλληλογραφῶ, ἀντάλασσον τετραδία
μὲ ὅλους-ες. Στείλατε: Κ. Μα-
Μαρτίνου, Θῆβας διὰ:

Ἐλπίσουσα Νεότης

Α' — 101

Ναπολέοντα πῆγε ὁ ἀδελφός σου!
δὲν εἶσαι ὅμως ὁ Ν. Δ. . . ! Χωρὶς
φιδοῖαν.

Α' — 102

Ἐγγλεῖτσα, Ὁρφέα, Τζιτζιφιόπου-
γιτεμένο Ἡπειρωτάκι, νὰ μὲ συγ-
τε· ἄργησε ἀπάντησίς μου, Σίμων

Α' — 103

Μαίοντας στὸ Διαπλάσμο, χαί-
ρετὸ ὅλους ες· ἀλληλογραφῶ. Δι'
Ἰωάννην Βεζιάνην. Παγωνιανὴν (Ἡ-
ρου) Ὀλιμμένο Ἡπειρωτάκι

Α' — 104

Χαίρε. Διαπλάσμο, ἀλλήλογρα-
μὲ ὅλους ες καὶ περιμένω Δις: ἡ
μῆτρὸν Τσελεμάνου, Παγωνιανὴν (Ἡ-
ρου). Ἐφετρί τῆς Ἡπείρου

Α' — 105

Ἀγωνιστὰς: Αἱ ἑνὲς ΠΗΔΑ-
Α' τι λέξεις ἀποτελοῦν πρῶ-
τεύουσιν: Εὐρέτε τὴν καὶ στελέτη
Δις: Δημήτρ. Ζαμπέλαν. Παγωνι-
Ἡπείρου. Συμμετοχὴ πεντάδραχμος ἡ
θεσμία δῖμνος Περιμένουμε ἀπ' ὅ-
Παγωνιάτες, Κορσ

Α' — 106

Ατάνια, Μιμοζά, μεγάλῃ χαρὰ θὰ
κάνῃ ἡ γνωριμιά σας. Θεωρηθῇτε
κάρτα σας: Δις: (ΚΘ' — 1027) διὰ:
Νικ Λαί

Α' — 107

Διαπλάσπουλα - ες, πρωτομπαίνο-
στὴν κίνηση τῆς Διαπλάσεως, εἰς
χομαι εὐτυχισμένον τὸν καινούργιον χρό-
Σπέρτορμ

Α' — 108

Ἀντάλασσον κάρτες μὲ ὅλους ες καὶ
ἀλληλογραφῶ. Στείλατε στὴ Δις: (Θ'
— 1027) διὰ:

Σπέρτορμ

Α' — 109

ΑΣΙΑΤΙΚΕ ΜΑΚΕΔΟΝ ΚΑΙ ΒΑΣΙΛΕΙΕ ΜΠ-
για τὴν γιορτὴν σας χίλιες εὐχές.
ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ ΦΩΝ

Α' — 110

ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΔΥΝΑΣΤΕΙΑ

Κατερχόμενοι φέτος στὸ Δημοψήφισ-
μὲ μὲ ὑπέρογον ψευδώνυμον

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΜΑΚΕΔΩΝ

ζητοῦμεν τὴν υποστήριξιν ὅλων. Παρ-
λοῦμεν δὲ ὅλους νὰ ψηφίσουν τὰ καὶ
ψευδώνυμα:

ΜΟΚΟΚΟ — ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΟΥ ΔΑΣΟΥΣ —
ΖΑΝ — ΚΥΑΝΟΛΕΥΚΟΝ ΛΑΒΑΡΟΝ — ΔΑΚΡΥΣ
ΝΗ ΜΑΤΙΑ — ΜΑΡΜΑΡΟΜΕΝΟΣ ΒΑΣΙΛΙΑ
ΠΙΣΤΙΣ-ΠΑΤΡΙΣ — ΕΝΔΟΞΟ ΣΟΥΛΙ — ΑΝΤΙ-
ΝΙΚΗ.